

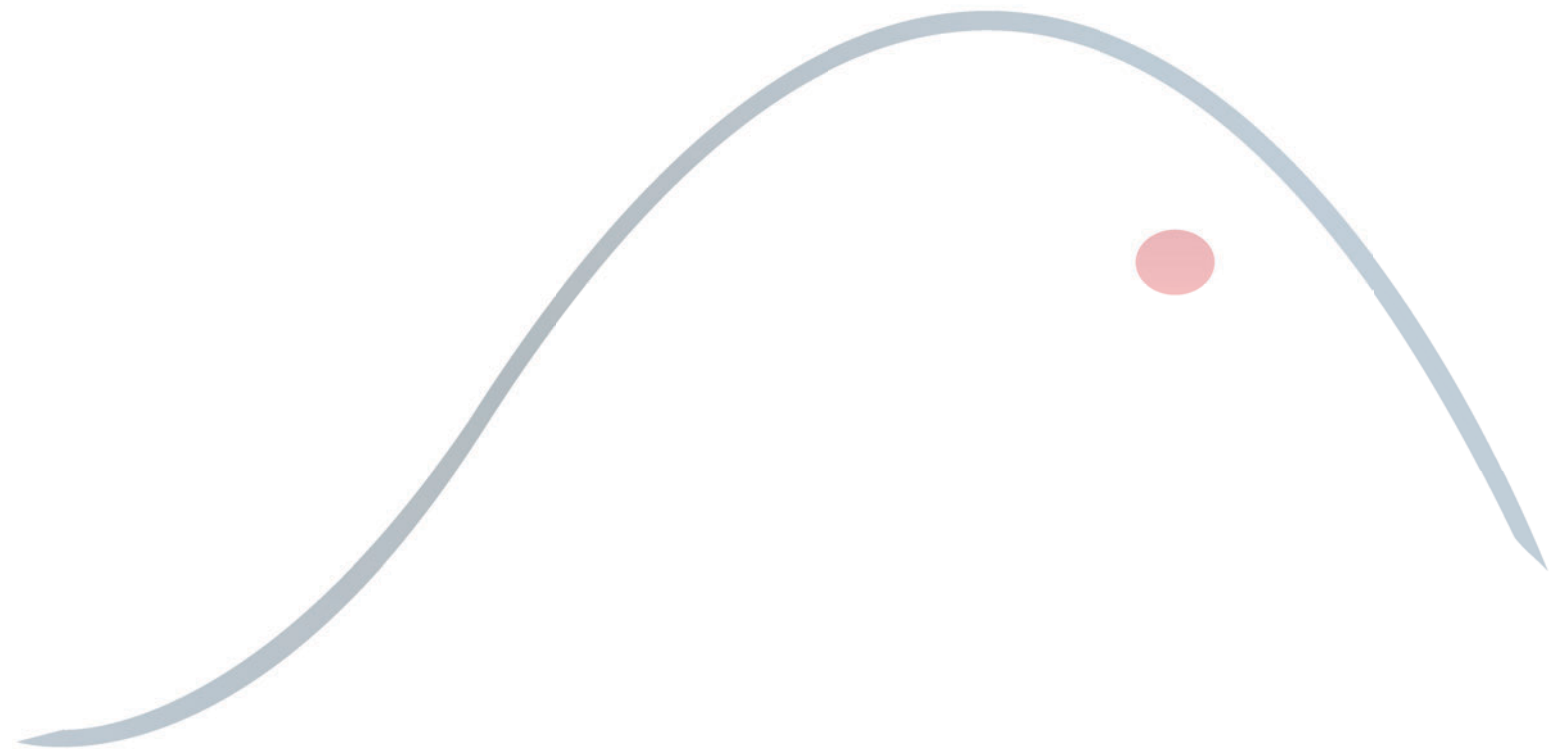
Basiskartlegging i Nord-Trøndelag 2016

Kartlegging av naturtyper i utvalgte verneområder
etter NiN-2.1-metodikk

Miljøfaglig
Utredning

Rapport 2017-11

Forsidebilde

NiN-kartlegging handler om å identifisere og beskrive naturtypeområder og trekke opp grensene mellom dem. At grensene framtrer så tydelig som her, er ikke ikke det mest typiske, for å si det forsiktig. Bildet er fra Røkkedalen-Skogndalen, men det er tatt utenfor reservatet etter endt NiN-kartlegging den dagen. Foto: Pål Alvereng

RAPPORT 2017-11

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Pål Alvereng
	Prosjektmedarbeider(e): Geir Gaarder (MFU), Ulrike Hanssen (MFU), Helge Fjeldstad (MFU), Sylvelin Tellnes (MFU), Kristine Sundsdal (MFU), Geir Arnesen (Ecofact)
Oppdragsgiver: Miljødirektoratet	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Tor Egil Kaspersen
Referanse: Alvereng, P., Arnesen, G., Fjeldstad, H., Gaarder, G., Hanssen, U., Sundsdal, K. & Tellnes, S. 2017. Basiskartlegging i Nord-Trøndelag 2016. Kartlegging av naturtyper i utvalgte verneområder etter NiN-2.1-metodikk. Miljøfaglig Utredning rapport 2017-11, ISBN 978-82-8138-875-8.	
Referat: <p>I løpet av barmarksesongen i 2016 ble det gjennomført heldekkende naturtypekartlegging basert på NiN2.1-metodikk på 38 verneområder i Nord-Trøndelag. Områdene varierer sterkt i størrelse, fra det minste, Øksningen, på 5 dekar, til Røkkedal- Skogndalen på 5860 dekar. Til sammen er det blitt kartlagt 34.614 dekar natur i dette prosjektet. Områdene ligger spredt og berører 15 kommuner: Namdalseid (5), Flatanger (4), Grong (5), Snåsa (1), Steinkjer (2), Høylandet (2), Nærøy (1), Levanger (3), Overhalla (2), Stjørdal (4), Verdal (3), Leksvik (1), Frosta (3), Lierne (1) og Inderøy (1).</p> <p>Gjennomføringen av feltarbeidet, enkelte observasjoner fra kartleggingen og diskusjon omkring forvaltningsrelaterte og metodiske problemstillinger, presenteres i denne rapporten.</p> <p>Hovedleveransen fra prosjektet er likevel kartfestingen av naturtypeområdene med tilhørende beskrivelsesinformasjon, det vil si naturområdetype, artssammensetning, underordnede lokale komplekse miljøvariabler og utvalgte beskrivelsesvariabler. Dette er i felt lagt inn på egen kart- og databaseapplikasjon på iPad og eksportert direkte til server hos Miljødirektoratet etter en viss bearbeiding og kontroll på direktoratets webløsning. Noe detaljert analyse av disse dataene inngår ikke i denne rapporten.</p> <p>Hovedfokuset i prosjektet var rettet mot kartlegging av naturtyper, men en del tid er også brukt på artsregistreringer, der det er lagt vekt på å fange opp rødlistearter, svartelistearter og andre interessante arter.</p>	

FORORD

Miljøfaglig Utredning AS har gjennomført naturtypekartlegging etter NiN-2.1-metodikk i utvalgte verneområder i Nord-Trøndelag. Kartleggingen er utført på oppdrag fra Miljødirektoratet og er en del av en nasjonal satsing på arealdekkende kartlegging etter NiN-metoden. Formålet har vært å få en oppgradering av kunnskapen om verdifulle naturtyper i kommunen, både ved kvalitetssikring av kjente lokaliteter og ny kartlegging.

Kontaktperson hos Miljødirektoratet har vært Tor Egil Kaspersen fra Naturarvseksjonen. Prosjektansvarlig for Miljøfaglig Utredning (MFU) har vært Pål Alvereng. Helge Fjeldstad, Geir Gaarder, Ulrike Hanssen, Kristine Sundsdal og Sylvelin Tellnes, alle fra Miljøfaglig Utredning AS, deltatt som kartleggere. Geir Arnesen har vært innleid som kartlegger fra Ecofact AS.

Tor Egil Kaspersen, Miljødirektoratet, og Hilde Ely-Aastrup, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, takkes for verdifulle innspill på møte i forkant av arbeidet.

Kartleggingsdata er ved hjelp av en tilrettelagt databaseapplikasjon levert direkte inn på dataserver via en egen godkjenningsprosess hos oppdragsgiver. Sluttrapporten presenterer verneområdene som ble kartlagt og drøfter aktuelle problemstillinger for hvert område.

Alvestad / Tingvoll / Oslo, 15.02.2017

Miljøfaglig Utredning AS

Pål Alvereng

Miljøfaglig Utredning AS

Geir Gaarder

Miljøfaglig Utredning AS

Ulrike Hanssen

Miljøfaglig Utredning AS

Helge Fjeldstad

Miljøfaglig Utredning AS

Sylvelin Tellnes

Miljøfaglig Utredning AS

Kristine Sundsdal

Miljøfaglig Utredning AS

Geir Arnesen

Ecofact AS

INNHold

1	INNLEDNING.....	10
2	METODE	11
2.1	GENERELT.....	11
2.2	EKSISTERENDE KUNNSKAP.....	11
2.3	FELTARBEIDET	11
2.4	KARTLEGGINGSVERKTØY.....	12
3	VERNEOMRÅDENE – GJENNOMFØRING OG PROBLEMSTILLINGER	13
3.1	AUNSKARDET – LAKSHØLHAUGEN	13
3.1.1	Naturfaglige observasjoner.....	13
3.1.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	13
3.1.3	Praktiske utfordringer i felt.....	13
3.1.4	Usikkerhet og alternative valg	13
3.1.5	Bilder.....	14
3.2	BEINGÅRDSMYRA.....	15
3.2.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	15
3.2.2	Praktiske utfordringer i felt.....	15
3.2.3	Usikkerhet og alternative valg	15
3.2.4	Bilder.....	15
3.3	BERGLIA	16
3.3.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	16
3.3.2	Praktiske utfordringer i felt.....	16
3.3.3	Usikkerhet og alternative valg	16
3.3.4	Bilder fra Berglia	17
3.4	BERGSÅSEN.....	18
3.4.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	18
3.4.2	Praktiske utfordringer i felt.....	18
3.4.3	Usikkerhet og alternative valg	18
3.4.4	Bilder.....	19
3.5	BJØRGAN.....	19
3.5.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	19
3.5.2	Praktiske utfordringer i felt.....	19
3.5.3	Usikkerhet og alternative valg	19
3.5.4	Bilder.....	20
3.6	BUVIKA	21
3.6.1	Spesielle naturfaglige observasjoner	21
3.6.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	21
3.6.3	Praktiske utfordringer i felt.....	21
3.6.4	Usikkerhet og alternative valg	21
3.6.5	Bilder.....	21
3.7	BYHALLA	22
3.7.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	22
3.7.2	Praktiske utfordringer i felt.....	22
3.7.3	Usikkerhet og alternative valg	22

3.7.4	Bilder.....	23
3.8	DALE	25
3.8.1	Naturfaglige observasjoner.....	25
3.8.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	25
3.8.3	Praktiske utfordringer i felt.....	25
3.8.4	Usikkerhet og alternative valg	26
3.8.5	Bilder.....	26
3.9	FIGGAOSET	27
3.9.1	Naturfaglige observasjoner.....	27
3.9.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	27
3.9.3	Praktiske utfordringer i felt.....	27
3.9.4	Usikkerhet og alternative valg	27
3.9.5	Bilder.....	27
3.10	FLAKKAN (NORD)	28
3.10.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	28
3.10.2	Praktiske utfordringer i felt.....	28
3.10.3	Usikkerhet og alternative valg	28
3.10.4	Bilder.....	28
3.11	FLAKKAN (SØR).....	29
3.11.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	29
3.11.2	Praktiske utfordringer i felt.....	29
3.11.3	Usikkerhet og alternative valg	29
3.11.4	Bilder.....	30
3.12	GAUPDALEN.....	30
3.12.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	30
3.12.2	Praktiske utfordringer i felt.....	30
3.12.3	Usikkerhet og alternative valg	31
3.12.4	Bilder.....	31
3.13	GRAVHAUGEN	31
3.13.1	Naturfaglige observasjoner.....	31
3.13.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	32
3.13.3	Praktiske utfordringer i felt.....	32
3.13.4	Usikkerhet og alternative valg	32
3.13.5	Bilder.....	33
3.14	GRYTBOGEN – KUBÅSEN	33
3.14.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	33
3.14.2	Praktiske utfordringer i felt.....	34
3.14.3	Usikkerhet og alternative valg	34
3.14.4	Bilder.....	34
3.15	HAMMERVATNET.....	35
3.15.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	35
3.15.2	Praktiske utfordringer i felt.....	35
3.15.3	Usikkerhet og alternative valg	35
3.15.4	Bilder.....	36
3.16	HARESTRANDA	37
3.16.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	37
3.16.2	Praktiske utfordringer i felt.....	37
3.16.3	Usikkerhet og alternative valg	37

3.16.4	Bilder.....	38
3.17	HEGRAMO	39
3.17.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	39
3.17.2	Praktiske utfordringer i felt.....	39
3.17.3	Usikkerhet og alternative valg	39
3.17.4	Bilder.....	39
3.18	LANGNES.....	41
3.18.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	41
3.18.2	Praktiske utfordringer i felt.....	41
3.18.3	Usikkerhet og alternative valg	41
3.18.4	Bilder.....	41
3.19	LIABERGA	42
3.19.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	42
3.19.2	Praktiske utfordringer i felt.....	42
3.19.3	Usikkerhet og alternative valg	42
3.19.4	Bilder.....	42
3.20	LITLSTØELVA	43
3.20.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	43
3.20.2	Praktiske utfordringer i felt.....	43
3.20.3	Usikkerhet og alternative valg	43
3.20.4	Bilder.....	43
3.21	LUNDELVOSET.....	44
3.21.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	44
3.21.2	Praktiske utfordringer i felt.....	44
3.21.3	Usikkerhet og alternative valg	44
3.21.4	Bilder.....	44
3.22	LYNGÅS – LYSGÅRD	45
3.22.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	45
3.22.2	Praktiske utfordringer i felt.....	45
3.22.3	Usikkerhet og alternative valg	45
3.22.4	Bilder.....	46
3.23	MEDJÅURA	46
3.23.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	46
3.23.2	Praktiske utfordringer i felt.....	46
3.23.3	Usikkerhet og alternative valg	46
3.23.4	Bilder.....	47
3.24	MÅSØRA – HOFSTADØRA	48
3.24.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	48
3.24.2	Praktiske utfordringer i felt.....	48
3.24.3	Usikkerhet og alternative valg	48
3.24.4	Bilder.....	48
3.25	REPPESLEIRET.....	49
3.25.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	49
3.25.2	Praktiske utfordringer i felt.....	49
3.25.3	Usikkerhet og alternative valg	49
3.25.4	Bilder.....	49
3.26	ROGNSMOEN	50
3.26.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	50

3.26.2	Praktiske utfordringer i felt.....	50
3.26.3	Usikkerhet og alternative valg	50
3.26.4	Bilder.....	50
3.27	RØKKESDALEN – SKOGNDALEN	51
3.27.1	Artsmangfold	51
3.27.2	Generelt om påvirkningsgrad	52
3.27.3	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	52
3.27.4	Praktiske utfordringer i felt.....	53
3.27.5	Usikkerhet og alternative valg	53
3.27.6	Bilder.....	54
3.28	SANDSØRA.....	57
3.28.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	57
3.28.2	Praktiske utfordringer i felt.....	57
3.28.3	Usikkerhet og alternative valg	57
3.28.4	Bilder.....	57
3.29	SJETTENBERGLIA	58
3.29.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	58
3.29.2	Praktiske utfordringer i felt.....	58
3.29.3	Usikkerhet og alternative valg	58
3.29.4	Bilder.....	58
3.30	STORMYRA	59
3.30.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	59
3.30.2	Praktiske utfordringer i felt.....	59
3.30.3	Usikkerhet og alternative valg	59
3.30.4	Bilder.....	59
3.31	STORSKOGAN	60
3.31.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	60
3.31.2	Praktiske utfordringer i felt.....	60
3.31.3	Usikkerhet og alternative valg	60
3.31.4	Bilder.....	61
3.32	SVAET	62
3.32.1	Bilde	62
3.33	TAUTRA.....	63
3.33.1	Naturfaglige observasjoner.....	63
3.33.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	63
3.33.3	Praktiske utfordringer i felt.....	63
3.33.4	Usikkerhet og alternative valg	63
3.33.5	Bilder.....	64
3.34	ULENDELTAET	65
3.34.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	65
3.34.2	Praktiske utfordringer i felt.....	65
3.34.3	Usikkerhet og alternative valg	65
3.34.4	Bilder.....	65
3.35	VIKALEIRET	66
3.35.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	66
3.35.2	Praktiske utfordringer i felt.....	67
3.35.3	Usikkerhet og alternative valg	67
3.35.4	Bilder.....	67

3.36	ØKSNINGEN	68
3.36.1	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	68
3.36.2	Praktiske utfordringer i felt.....	68
3.36.3	Usikkerhet og alternative valg	68
3.36.4	Bilder.....	69
3.37	ÅSMYRA.....	69
3.37.1	Generelle naturfaglige vurderinger	69
3.37.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	69
3.37.3	Praktiske utfordringer i felt.....	70
3.37.4	Usikkerhet og alternative valg	70
3.37.5	Bilder.....	70
3.38	ÅSNES.....	70
3.38.1	Generelle faglige vurderinger	70
3.38.2	Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger	71
3.38.3	Praktiske utfordringer i felt.....	71
3.38.4	Usikkerhet og alternative valg	71
3.38.5	Bilder.....	71
4	KILDER	72
4.1	SKRIFTLIGE KILDER.....	72

1 INNLEDNING

Naturmangfoldloven har som formål å sikre at det biologiske mangfoldet blir tatt vare på gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven inneholder flere viktige prinsipper, blant annet at "*Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet*" (§8). Denne loven og kravene den stiller til kunnskapsgrunnlaget, har økt behovet for gode data på naturmangfold på alle forvaltningsnivå.

Målsettingene skal gjelde for all naturforvaltning, men det er grunn til å forvente at miljøvernmyndighetene tar et spesielt ansvar i områder som er vernet etter naturmangfoldloven. Grunnleggende naturkartlegging er viktig i arbeidet med å få oversikt over forvaltningsutfordringer og for å utarbeide mest mulig relevante forvaltningsplaner, slik at formålet for vernet kan ivaretas på best mulig måte.

Kartleggingssystemet NiN (Naturtyper i Norge) er et heldekkende system for kartlegging av miljøvariasjonen i norsk natur (Halvorsen m.fl. 2015). Systemet er fleksibelt med hensyn til detaljeringsnivå og ulike former for miljøvariasjon. Naturtypekartleggingen etter NiN bidrar derfor til et mer detaljert kunnskapsgrunnlag for forvaltning av verneområdene. I dette prosjektet er det NiN-systemet slik versjon 2.1 forelå i 2016, som er benyttet.

I kontrakten med Miljødirektoratet heter det at: "Oppdragstaker skal {...} som avslutning på oppdraget levere en sluttrapport der det gjøres rede for arbeidsmetoder og resultater i prosjektet. Her skal det også tas med en diskusjon/vurdering av resultatene."

Denne sluttrapporten presenterer resultater fra kartleggingen av 38 verneområder i Nord-Trøndelag i 2016.

2 METODE

2.1 Generelt

Kartleggingen er gjennomført etter NiN-metoden (Naturtyper i Norge), se Halvorsen & Bryn (2015) for detaljert gjennomgang. Beskrivelser av de enkelte enhetene som inngår i terrestrisk naturtypekartlegging finnes i Bratli m.fl. (2016). Denne dokumentasjonen ble benyttet som veileder for å skille mellom aktuelle enheter.

Naturtypesystemet NiN er hierarkisk og består av 3 nivåer: hovedtypegrupper, hovedtyper og grunntyper. *Artssammensetningen* er den karakteriserende egenskapen som skiller naturtypene, det vil si den egenskapen som først og fremst brukes til det. Som en underliggende naturegenskap, den som forklarer variasjonen i artssammensetning, er det definert *lokale komplekse miljøvariabler* (LKM). Dette er miljøforhold som er stabile over relativt lang tid og som gir opphav til mønstre i artsvariasjon på relativt fin romlig skala. Disse har gitt grunnlag for utfigurering av polygoner innenfor verneområdene. Til polygonene er det knyttet en rekke utvalgte parametere fra beskrivelsessystemet i NiN, og det er disse som gir et bilde av tilstanden innenfor verneområdene, og dermed gi utgangspunkt for utforming av forvaltningsråd og krav om skjøtsel eller hensyn.

Oppdragsbeskrivelsen fra Miljødirektoratet (2016) har vært styrende for kartleggingen. Den har beskrevet regler for typifisering, sammenslåing av naturtyper, retningslinjer for registrering av uLKM, beskrivelsesvariabler og tresjiktdeknning og arter for de enkelte hovedtypene.

2.2 Eksisterende kunnskap

Det ble på forhånd ikke stilt noen krav fra oppdragsgiver om at eksisterende kunnskap om verneområdene skulle innhentes, og det lå heller ikke mulighet i mottatte kartleggingsverktøy (NiN-app/NiN-web) til å integrere slik kunnskap. Vi har derfor i varierende grad forholdt oss til kjent kunnskap.

Vi sjekket alltid verneformålet, og vi gjorde oss på forhånd opp en mening/antakelse om hvilke naturverdier og problemstillinger vi kunne forvente innenfor hvert verneområde. I mange tilfeller ble også fagrapporter fra områdene, samt informasjon i Artskart og Naturbase, gjennomgått på forhånd, men ikke systematisk.

Vi har i denne rapporten valgt å bare trekke inn enkelte kjente kilder om verneområdene, i første rekke utarbeidede forvaltningsplaner/skjøtelsesplaner og andre rapporter med sentral naturfaglig kunnskap. Det er likevel viktig at brukere av rapporten er klar over at den langt fra gir noen samlet framstilling eller forståelse av naturverdiene eller forvaltningsrelevante problemstillinger, men bare utgjør et supplement til andre relevante kunnskapskilder.

2.3 Feltarbeidet

Prosjektarbeidet startet med en to dagers samling for kartleggere, arrangert av Miljødirektoratet, der den ene dagen besto av veiledning i felt på anvendelse av NiN-metodikken for å karakterisere naturvariasjon. Ulike hovedtyper ble oppsøkt og plassering i NiN-systemet ble diskutert. Den andre dagen ble benyttet til opplæring og bruk av NiN-app NiN-aplikasjon på iPad) og NiN-web (NiN-aplikasjon for nettleser).

Vårt feltarbeid i 2016 startet med en samling av alle kartleggerne på prosjektet i Skogn en uke i juni. Der brukte vi noen dager på å bli ekstra godt kjent med noen av de naturtypene som ville bli vanligst forekommende i prosjektet ved at vi deler av tiden gikk sammen og kartla. Etter hvert spredte vi oss i grupper på to og to eller enkeltvis og fortsatte kartleggingen slik resten av sesongen.

Kartleggingen foregikk gjennom hele perioden fra 20. juni til oktober, men med størst intensitet i perioden medio juli til medio september. Værforholdene varierte naturlig nok mye, fra litt for mye sol til litt for mye regn og det meste derimellom, men skapte stort sett ikke mye problemer under kartleggingen. Enkelte av områdene var helt eller delvis topografisk utfordrende og/eller noe tungt tilgjengelige, som for eksempel Berglia og Medjåura i Grong, Grytbogen-Kubåsen på Høylandet og Aunskardet-Lakshøhaugen i Høylandet. Av sikkerhetshensyn ble det der også benyttet avstandsvurdering med kikkert. I enkelte områder anså vi marklevende sopp som potensielt særlig egnede indikatorarter på viktige grunntyper, i praksis kalkrike skogsområder, og forsøkte å tilpasse feltarbeidet etter dette. Eksempelvis Bergsåsen i Snåsa ble av den grunn kartlagt først i begynnelsen av september. Dette fungerte delvis. Soppsesongen var middels god og flere gode indikatorarter og rødlistearter ble påvist, uten at det var snakk om store konsentrasjoner eller mange viktige funn.

2.4 Kartleggingsverktøy

Miljødirektoratet har fått utviklet en egen applikasjon til iPad, "NiN-app", for registrering av NiN-data i felt. Med topografisk kart eller ortofoto som underlag tegnes georefererte polygoner som kan tilegnes egenskapsdata basert på NiN-metodikken, i et eget lag i appen. Egenskapsdataene er uLKM og beskrivelsesvariabler, og hvilke som skal registreres, varierer mellom de enkelte hovedtypene.

NiN-app på iPad kan være vanskelig å bruke når det regner mye og man ikke klarer å beskytte skjermen for regndråper som "trykker på egen hånd", men regn går over, og med noen unntak fungerte datainnsamlingen greit. Unntakene var tilfeller av problemer med pålogging som følge av manglende nettdekning, samt et og annet tilfelle hvor server var nede eller ikke fungerte ordentlig. Alt i alt gikk imidlertid feltarbeid og opplasting til server (synkronisering) greit, og de rent datatekniske løsningene blir oppfattet å være anvendelige – dog med forbedringsmuligheter som ble rapportert inn i forbindelse med evalueringssamling som Miljødirektoratet gjennomførte 14.12.2016. Videreutvikling av brukergrensesnittet i appen kan gi markant tidsbesparing under feltarbeidet.

Figur 1 Når man valgte å forsere frustrerende mengder med vindfelte trær, som her, var det fordi alternative vegvalg var verre! Bildet er fra Grytogen – Kubåsen i Høylandet kommune. Foto: Pål Alvereng.

3 VERNEOMRÅDENE – GJENNOMFØRING OG PROBLEMSTILLINGER

3.1 Aunskardet – Lakshølhaugen

Kommune:	Namdalseid
Nettoareal:	3890 daa
Verneområde Id med URL:	VV00003192
Kartlegger(e):	Geir Arnesen

3.1.1 Naturfaglige observasjoner

Dette relativt store reservatet ligger i den boreale regnskogsregionen i Nord-Trøndelag. Granskog dominerer i dalene, men det er også noe furuskog på høyere nivå i Aunskardet, og helt fragmentariske forekomster av alm finnes også i den bratte vestvendte skråningen mot Oksdøla. Den granitiske gneisen som dominerer i hele regionen er meget hard og jordsmonnet er derfor svært skrint, og substratene for plantevekst er sure.

Skogen i området ser ut til å ha vært drevet i alle deler av reservatet, men noen steder er det noen generasjoner siden siste drift, og deler av reservatet har eldre skog. Den kan likevel ikke betegnes som gammelskog eller naturskog slik dette begrepet er definert i NiN. Artsmangfoldet av vedboende sopp var lavt og preget av relativt vanlige arter, noe som tyder på skogsdrift, selv om det begynner å bli lenge siden nå. På furu ble det påvist en del hyllekjuka (*Phellinus viticola*) og rutetømmersopp (*Antrodia xantha*). På gran ble det ikke funnet noe bestembar sopp på de stokkene som ble undersøkt. Det er imidlertid en relativt rik lavflora i den eldre granskogen med mye gubbeskjegg (NT), trådragg (VU) skorpefiltlav (NT) og kystfiltlav (LC).

3.1.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Deler av reservatet har godt potensial for å utvikle naturskog på sikt, og dette bør være et fokus for forvaltningen av området.

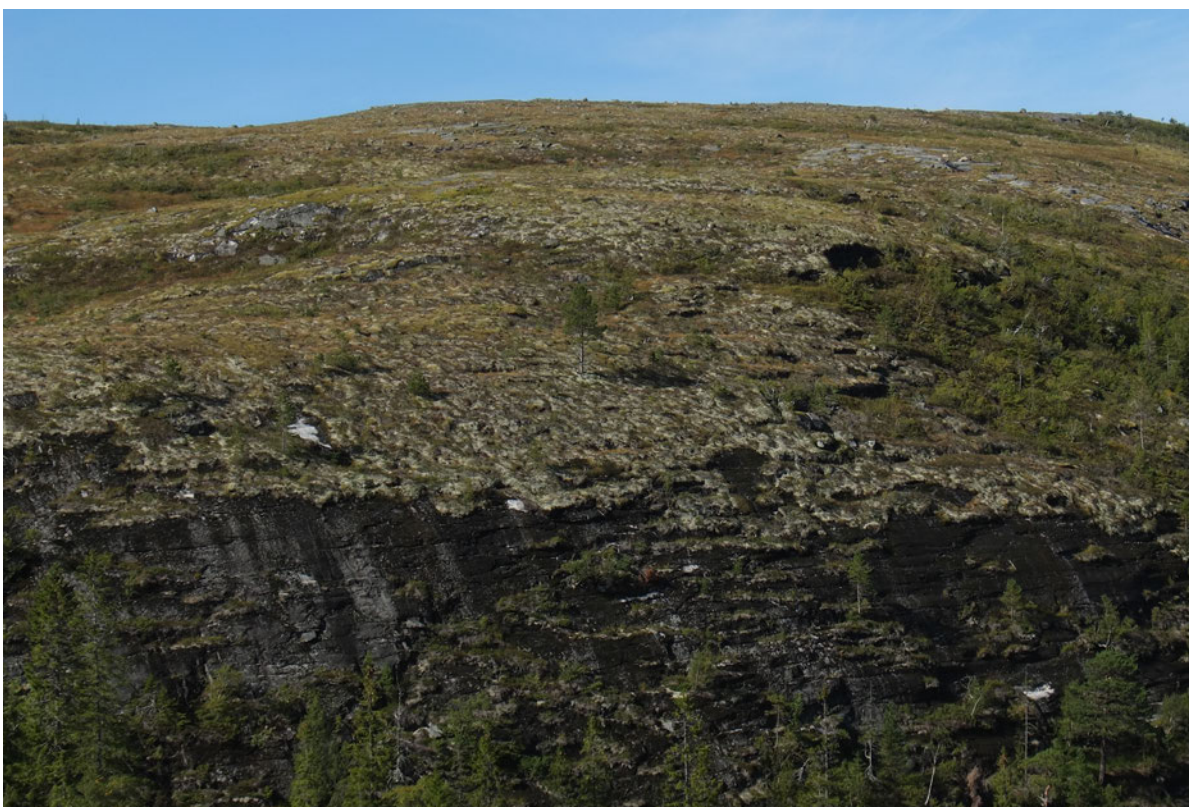
3.1.3 Praktiske utfordringer i felt

Store deler av reservatet er svært ulendt og bratt og det var svært utfordrende å finne gode ruter for å gå igjennom reservatet. Mange arealer er uforholdsmessig problematisk og/eller farlige å oppsøke og har kun blitt befart med kikkert.

3.1.4 Usikkerhet og alternative valg

På høyere nivå (men langt under den klimatiske skoggrensa) i reservatet er det store treløse områder på svært grunnlendt mark dominert av heigråmose. Dette er en noe særegen type som genereres i dette nedbørsrike området på arealer med konvekse granittiske blotninger. I et mindre nedbørsrikt område ville trolig granitten i større grad vært bar eller dekket av lav. Vi tolker denne grunnlendte marka som en oseanisk utforming av T2-2 Åpen kalkfattig grunnlendt lavmark. Inni mellom de konvekse formasjonene er det noen grunnlendte våtmarksområder som også har et særegent utseende. Disse er klassifisert som grunnlendte og fattige utforminger av jordvannsmyrkant.

3.1.5 Bilder

Figur 2 Utsikt mot Kariengskulen fra øst. Bildet viser åpen grunnlendt mark dominert av heigråmose. Typen tolkes som en oseanisk utforming av grunntypen T2-2 Åpen kalkfattig grunnlendt lavmark. Foto: Geir Arnesen.

Figur 3 Oversikt over Aunskardet. Foto: Geir Arnesen.

3.2 Beingårdsmyra

Kommune:	Flatanger
Nettoareal:	650 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001542
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.2.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

En kraftlinje strekker seg over store deler av myra og gjennom skogsmarka. I kantsonene er det ganske nylig hogd, men bare en trase akkurat der kraftlinja krysser skogsmarka. Traktorsporene er i jengroing og ser ikke ut til å bli jevnlig brukt.

Det ser ut som om det nylig er ryddet/hogd i reservatet i vest (ikke langt unna et gårdsbruk) uten at det har noe med kraftlinjene å gjøre.

Det ble observert sau i området.

3.2.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle. Området rundt myra tok lenger tid å kartlegge enn forventet.

3.2.3 Usikkerhet og alternative valg

Det var vanskelig å vurdere om noe av skogen kunne være boreal regnskog.

3.2.4 Bilder

Figur 4 Beingårdsstormyra. Foto: Kristine Sundsdal

3.3 Berglia

Kommune:	Grong
Nettoareal:	550 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000702
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal og Pål Alvereng

3.3.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Forekomstene av alm er vesentlig for verneformålet og ble observert flere steder og lagt inn med relativ artssammensetning i NiN-app.

Bjørnehi ble observert og meldt til naturoppsynet. Bjørnebinne NT46 holder til i området. Rødlisteartene rustdoggnål (NT – ett funn) og almekullsopp (NT- mange funn) ble påvist tillegg til alm (VU).

For øvrig vises det til utarbeidet skjøtelsesplan for verneområdet (Flynn m.fl. 2013). Denne oppsummerer også kunnskapsnivået om området, inkludert forekomsten av andre rødlistede og kravfulle arter. Rapporten fremhever sterkt elgbeite på trærne som den alvorligste forvaltningstrusselen, og vurderer det slik at det har skjedd 10-15 årene (før 2012), men i avtakende grad. Under NiN-kartleggingen i 2016 var det fortsatt en del gamle stående døde almer, men mye liggende død ved, for det meste under 30 cm i diameter men også noe over. Særlig utbredt var dette i storbregneskogene, der også mesteparten av almen befinner seg.

3.3.2 Praktiske utfordringer i felt

Reservatet ligger i ei meget bratt, skogkledt li, og store deler er tungt tilgjengelig. Om lag midt oppe i lia er går det stupbratte bergskreanter i øst-vestlig retning, og bare på noen få steder kunne disse forseres. Kartleggingen i disse midtre delene (på vertikalaksen) er i stor grad basert på avstandsvurderinger, både ovenfra og nedenfra. De er i hovedsak kartlagt som høgstaudeskog. Også storbregneområdene var nokså vanskelige å ta seg gjennom, både på grunn av bratthet og høye bregner, men også på grunn av mengdene med død ved skjult innimellom bregnene.

3.3.3 Usikkerhet og alternative valg

Nede ved elva i øst og i vest er det er det noen granplantefelt der det ble registrert hogststubber, men ellers i reservatet ble det ikke det. Skogen for øvrig vurderes å være gammel produksjonsskog (normalskog) fordi tegn på naturskogsdynamikk ikke ble observert i tilstrekkelig grad, men enkelte steder begynner et visst naturskogspreg å tre fram. Bestandene var likevel i stor grad preget av å bestå av én suksesjonsserie (ens alder) og selv om det stedvis var en god del død ved å observere, var det ikke nok etter vår vurdering. Skogen er likevel nær en fase hvor den vil kunne karakteriseres som naturskog.

3.3.4 Bilder fra Berglia

Figur 5 Alm (VU) og storbregner sentralt i Berglia. Bregnene dekker over ganske store mengder med liggende død ved, hovedsakelig med diameter under 30 cm. Fersk gnag fra hjortedyr på trær var ikke framtrede, men skjult i bregnene her er det mye liggende død ved, mye som resultat av tidligere gnag. Foto: Pål Alvereng

Figur 6 Parti fra de bratte skrentene midtveis oppe i lia. Foto: Pål Alvereng

3.4 Bergsåsen

Kommune:	Snåsa
Nettoareal:	1440 og 748 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001510 og VV00000531
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal og Geir Gaarder

3.4.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Langs kulturmarka sør i reservatet ble det påvist fremmede arter som platanlønn (SE) og antatt hagerips (SE). Det er mye forsøpling i reservatet.

Det går et par til dels mye brukte stier gjennom verneområdet. Disse forårsaker lokalt en del slitasje på feltsjiktet. Tilsynelatende kan denne ferdselen derfor være negativ. I samme retning trekker frykt for plukking av krevende, rødlistede og fredete orkidéer, som bl.a. tidligere har medført flytting av stier i reservatet. På den andre siden kunne vi under feltarbeidet observere en klar konsentrasjon av fruktifiserende kalkkrevende sopp nettopp i stien og stikanten, sammenlignet med partiene utenfor. Dette peker på den ene siden sterkt i retning av at for slike arter utgjør ferdselen slett ingen trussel, men er tvert imot positiv. Samtidig indikerer det også at manglende skjøtsel (i form av tråkk eller skogbrann) kan utgjøre en trussel mot dette artsmangfoldet i resten av reservatet. Dette er en viktig problemstilling som bør få høy prioritet i forvaltningsarbeidet med Bergsåsen naturreservat. Basert på de begrensede erfaringene fra vårt feltarbeid i 2016 er det mulig at sentrale deler av naturverdiene innenfor verneområdet gradvis blir forringet som følge av mangelfull skjøtsel, enten dette burde skjedd i form av ferdsel fra mennesker eller dyr, eller skogbrann.

3.4.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.4.3 Usikkerhet og alternative valg

I verneområdet har kartlegger hovedsakelig prøvd å skille ut fattigere typer fra kalklågurt av ulik tørkegrad. Med det har vært svært vanskelig å skille lågurt fra kalklågurt. Enklest var det å skille ut svake lågurtyper med mye blåbær eller bærlyngdominans. Ettersom indikatorartene for kalklågurttypene dukker opp spredd er det heller ikke lett å vite om det som er imellom er en del av den rike grunntypen. Det kan være at det skulle vært med en andel av lågurtskog i polygonene med kalklågurtskog, særlig i verneområdet øst for kraftlinja. Derimot er områdene med bærlyng-/lyngskog tolket å være under 0,25 daa, slik at de blir for små til å ta med.

3.4.4 Bilder

Figur 7 Til venstre: Fremmedarten platanlønn (SE) i kalklågurt med hassel, sør i reservatet. Til høyre: Kalklågurtskogen fortsetter også utenfor reservatgrensa. Foto: Kristine Sundsdal.

3.5 Bjørgan

Kommune:	Grong
Nettoareal:	365 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001544
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.5.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Området er vernet på grunn av geologi (isbreavsetninger) og delt i to. Mye av området vest for fossen er preget av gamle treplantasjer med blåbærskog. I øst, nærmest fossen, var det rikere bregne- og høgstaudekog med noen kaldkilder. Toppen lengst mot vest var en nedlagt flystripe som endte i en hogstflate i gjengroing i sør. Verneområdet var delt ved E6. Den andre delen av verneområdet lengst vest besto for det meste av fattig nedbørsmyr, en del skogsmark, grøfta torvmark og treplantasjer av furu (antatt vrifuru - *Pinus contorta* -PH).

Området rundt reservatet var sterkt endret på grunn av utbygging av alpinanlegg.

3.5.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.5.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.5.4 Bilder

Figur 8 Myrområdet vest for E6. Utbygging av skianlegg rett ved, påvirker deler av myra. Foto: kristine Sundsdal.

Figur 9 Flatehogstområde med gjengroing (øst for E6). Foto: Kristine Sundsdal.

3.6 Buvika

Kommune:	Namdalseid
Nettoareal:	213 daa
Verneområde Id med URL:	VV00003189
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.6.1 Spesielle naturfaglige observasjoner

På rognetrærne i granskogen var det lungeneversamfunn med lungenever, kystfiltlav og vrengearter. Det ble funnet to forekomster av gullprikklav (VU) på rogn.

3.6.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Under NiN-kartleggingen ble det ikke registrert elgbeite på rogn. Det ble ikke fokusert særskilt på det, men rogn ble undersøkt spesielt med tanke på artsregistreringer (se over). Det er utarbeidet forvaltningsplan for reservatet (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2016), men denne gir ingen vurderinger av hvordan rekrutteringen av rogn er, eller omfanget av elgbeiting i området. Forvaltningsplanen omhandler også det nærliggende Gravhaugen naturreservat, der vi observerte at hardt elgbeite på rogn utgjorde en alvorlig trussel mot naturverdiene.

Inngrep i form av hogst i kantsonene kan påvirke naturverdiene. Problemstillingen er høyst relevant, siden verneområdet er lite, men er ikke omtalt i forvaltningsplanen.

3.6.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.6.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.6.5 Bilder

Figur 10 Gullprikklav (VU) på rogn i Buvika. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 11 Myrområder i de høyereliggende delene av reservatet. Foto: Kristine Sundsdal.

3.7 Byhalla

Kommune:	Steinkjer
Nettoareal:	385 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001539
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.7.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Enkelte steder er det naturlig forekomst av gran, mens gran andre steder er innplantet. Her er jorda surere og vegetasjonen sparsom, men kvitveis, myske og trollbær dukker opp innimellom der grantrærne er relativ gamle. Under yngre gran er det lite å finne av vegetasjon. Det er vanskelig å avgjøre om grana er en problemart når den noen steder ser ut til å ta helt over mens den i andre områder ser ut til å gli inn som en del av lågurtskogsmarka.

Det finnes platanlønn i reservatet som ser ut til og forplante seg. Det skulle være ask (VU) i naturreservatet, men under feltarbeidet ble ask kun observert på utsiden av reservatet. For øvrig vises det til utarbeidet skjøtselsplan for verneområdet (Flynn & Fjeldstad 2011).

3.7.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.7.3 Usikkerhet og alternative valg

Det er mye jordskred med sparsom vegetasjon i skogen. Der det er gått stein og grusras, er det vanskelig å avgjøre om vegetasjonen er lågurt eller høgstaude. Siden aktiv skredmark og rasmark pr.

definisjon er hovedtyper i NiN uten skog, så utfigureres ikke disse. Men de største områdene er likevel utfigurert fordi de også inneholdt fremmedarter (skogskjegg). Der terrenget er bratt og ulendt slik at det var utfordrende å utfigurere naturtyper er sammensatte figurer brukt.

3.7.4 Bilder

Figur 12 Litt av reservatet, sett fra kulturmarka nedenfor. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 13 Gammelt almetre langs en av de mange turstiene i reservatet. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 14 Turstiene opp til setra går gjennom høgstaudeskog. Foto: Kristine Sundsdal.

3.8 Dale

Kommune:	Flatanger
Nettoareal:	1358 daa
Verneområde Id med URL:	VV00002869
Kartlegger(e):	Geir Gaarder, Ulrike Hanssen og Kristine Sundsdal

---

3.8.1 Naturfaglige observasjoner

Eksisterende naturtyper

Det er gjort litt endringer av disse, men i hovedsak stemmer de godt overens. De gamle registreringene var i første rekke preget av dårligere kartverktøy og antagelig litt dårligere tid i felt. For øvrig virket de nokså presise.

Berggrunn og tilhørende arter

Det var overraskende å finne rike skogtyper (lågurtskog og høgstaudeskog) utenfor de marine avsetningene i området, men ved sjekk av berggrunnskartet så viste det seg å stemme nokså godt. Fullt samsvar var det ikke, da det ikke minst på østsiden av Saghatten var tydelige bånd med kalkspatmarmor, samt at det også var rikt i liene flere steder sør for Hattjørna (der bare amfibolitt vises på berggrunnskartet), men det samsvarte tross alt ikke så verst.

Berggrunnen har gitt grunnlag for ei rikmyr på nordvestsiden av Hattjørna – se egen artsliste (som samsvarer med Anders Lyngstad sin). Rett på oversiden også funn av to unge almetrær og ei hasselbuske. I tillegg både her og flere andre steder sparsomt med myske, skogmarihånd og vårerteknapp i feltsjiktet. På østsiden av Saghatten var det i tillegg junkerbregne, brunrot og lodneperikum, og i berget grønnburkne og rødsildre. Et par spredte funn ble også gjort av stortveblad i rik skog.

Skogen

Overveiende eldre skog, men også partier med noe skog i god vekst. Lite seintvoksende, gamle trær, men stedvis har noe blåst overende i nyere tid og ellers litt spredt med dødt trevirke i skogene. Innslag av nokså grove lauvtrær, men ikke så mye dødt trevirke av slike, og de stod ofte i den mer påvirkede skogen.

Litt små, naturlige utrasinger i nedre deler av Stordalen. Lokale stormfelling av skogen, primært på utsatte koller.

3.8.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det var noe elg-gnag på rogn også her, samt stedvis til og med på gråor, så nedbeiting av lauvtrær av elgen utgjør et alvorlig problem. For øvrig noen svake grøfter både av myr og skogsmark i området, men de er gamle og har muligens opprinnelse fra nødsarbeid i mellomkrigstida (grøftene var grunne, og sikkert bare opparbeidet med håndmakt). Det var overraskende å finne et sitkagranplan-tefelt her, med gamle trær, samtidig som det var litt nærspredning av arten (flere unge trær inntil). Vi antar det var sitkagran, men har ikke sjekket kritisk mot lutzgran.

For øvrig ble det observert enkelte mindre fysiske inngrep. Det var lagt et jernrør fra ei hytte nær dammen og opp til ei kartlagt kilde, der det lå materialer og en del overdekning av kilda. En plastikkbåndet merket sti opp mot Hattjørna. Kraftlinje gjennom området. Et par fuglekasser rundt Hattjørna. Ei lita bu på nordvestsiden av Hattjørna.

3.8.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.8.4 Usikkerhet og alternative valg

Det var stedvis litt vanskelig å vurdere om det var snakk om *lågurtskog*, *litt tørkeutsatt høgstaude-skog* eller *høgstaudeskog*, men vi mener at vi hadde alle tre typer innenfor området (ytterpunktene var nokså greie, særlig enkelte reine høgstaudeskoger). For øvrig virket ikke grunntypene alt for vanskelige, men vi valgte å slå noe i sammen av myrskogene, da det var mye gradvise overganger mellom fattige og mer rike typer (rikest i søkk og bunnen av Stordalen, fattigere i kantene, men dette ble gjerne nokså fin mosaikk).

Boreal regnskog virker å avgrense seg nokså tydelig i de marine avsetningene i Stordalen. Derimot er det vesentlig vanskeligere å gi presise, sikre avgrensninger i lisodeforekomster – da grunnlaget for disse ofte begrenser seg til enkelte funn av gullprikklav på rogn. Problemet i så måte er både at egnet substrat opptrer spredt og sparsomt, og at det er snakk om få indikatorarter (foruten gullprikklav er det nok helst snakk om trønderflekklav som ville vært egnet som en klar skilleart fra mindre fuktig skog). I Stordalen var det både mer rikelig med gullprikklav, samtidig som det også forekom stedvis noe trønderflekklav og kystkantlav, lokalt også rund porelav.

3.8.5 Bilder

Figur 15 Reservatet sett fra Dalaodden. Foto: Kristine Sundsdal.

3.9 Figgaoset

Kommune:	Steinkjer
Nettoareal:	40 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001512
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes og Pål Alvereng

3.9.1 Naturfaglige observasjoner

I kantsonene i vest er det et tynt belte av flomskogsmark der mandelpil (NT) inngår sammen med gråor, selje, bjørk og rogn.

3.9.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det vises til skjøtselsplan for området (Øien m.fl. 2012) som beskriver kontroll med tilsig av næringsstoffer fra land som viktigst.

3.9.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.9.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.9.5 Bilder

Figur 16 Helofytt-ferskvannssump og flomskogsmark på vestre side av vannet (sett mot sør). Foto: Pål Alvereng.

3.10 Flakkan (nord)

Kommune:	Høylandet
Nettoareal:	570 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000691
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.10.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Langs elva var det spreidd hagelupin (SE) fra et jorde i nordøst. Beveren hadde felt mye trær og flere beverhytter ble observert.

3.10.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen store utfordringer, men myrene hadde stedvis så mye overvann at det ikke var forsvarlig å inspisere dem til fots helt ut.

3.10.3 Usikkerhet og alternative valg

Det ble opplevd som vanskelig å skille mellom helofytt-ferskvannssump og jordvannsmyr enkelte steder.

3.10.4 Bilder

Figur 17 Hagelupin (SE) sprer seg langs deler av elva. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 18 Beverhytte. Det var mye beverfelling i området. Foto: Kristine Sundsdal.

3.11 Flakkan (sør)

Kommune:	Høylandet
Nettoareal:	560 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000699
Kartlegger(e):	Pål Alvereng

3.11.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

De store myrflatene sentralt i reservatet beites av en god del sau. Bevernag forekommer hyppig, først og fremst i sumpskog.

Flytebrygga som observeres på flyfoto på østsiden av reservatet, var ikke der under kartleggingen.

3.11.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen store utfordringer, men myrene hadde så mye overvann i mange av partiene nærmest de åpne vannflatene, at det ikke var forsvarlig å inspisere dem til fots helt ut.

3.11.3 Usikkerhet og alternative valg

Sentralt i området ligger ei halvøy bestående av store myrareal som for en stor del hadde overvann og var uten torvdannende mosearter. Ytterst må det antas å være en del flytetorv, uten at det lot seg verifisere hundre prosent. Det var en god del sauer på beite på disse myrene, og det ble vurdert om dette skulle kartlegges som V9 (semi-naturlig myr), V1 (jordvannsmyr) eventuelt om helofytt-

ferskvannssump skulle trekkes lenger inn . Det ble vurdert slik at myrene ikke hadde det seminatur-
lige preget som skal til for å kartlegges som V9, men grenseoppgangen mellom helofytt-
ferskvannssump og jordvannsmyr oppleves som usikker.

3.11.4 Bilder

Figur 19 Utsikt mot nord fra myr i sørøstlig del av reservatet. Foto: Pål Alvereng.

3.12 Gaupdalen

Kommune:	Flatanger
Nettoareal:	1600 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001571
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.12.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det ble sett både sau og hjort i reservatet. Det ble ikke observert hjortedyr gnag på rogn.

3.12.2 Praktiske utfordringer i felt

Snaufjellet lengst sørvest i dalen ble kartlagt med grunnlag i avstandsvurderinger basert på bruk av kikkert og hva som ble påvist i felt på tilsvarende høyde på motsatt side av dalen og fjellet nordvest i dalen.

3.12.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.12.4 Bilder

Figur 20 Gaupdalen sett fra nordøst. Foto: Kristine Sundsdal.

3.13 Gravhaugen

Kommune:	Namdalseid
Nettoareal:	305 daa
Verneområde Id med URL:	VV00003190
Kartlegger(e):	Ulrike Hanssen, Geir Gaarder og Kristine Sundsdal

---

3.13.1 Naturfaglige observasjoner

Lavflora

Flere funn av praktdoggnål (VU) i den nordøstre lia, samt et par funn av denne eller kystdoggnål (NT) i sørøst. Også kystdoggnål i nordøst. Det ble gjort et par funn av huldrelav (NT). Det var gullprikklav (VU) på et par rogn i nordøst og på ei rogn i nord. Sølvnever ble påvist på et par trær. Trønderflekklav (VU) ble funnet til dels rikelig på en håndfull rogn lengst nord, samt mer sparsomt i nordøst.

Vrenger, vanlig blåfiltlav, lungenever og skrubbenever vokser sparsomt til spredt på rogn i den vestvendte lia og sørlige deler i øst. De er derimot mer rikelig forekommende i nordøst og nord, sammen med de aktuelle regnskogsartene.

Andre arter

Lite nytt ble sett. Ingen spesielle arter av vedboende sopp, bare litt rødbrandkjuke. Noen ringduer skremt opp. Gamle hakkemerker etter tretåspett på ei gran i nordvest.

Registrerte grunntyper og variabler

Myrmiljøer: Gjennomført fattig, med mest nedbørsmyr (da trolig mest åpen myrflate) og litt fattig jordvannsmyr. Ingen indikatorer på intermediære myrer. Fattigmyrene hovedsakelig som myrkantmark. Ei høgmyr rett på sørsiden av verneområdet, mens nedbørsmyra i sørlige del av verneområdet hadde en mer flat struktur. Dels kantsoner med myrskogspeg, særlig tilknyttet myrsystemene i sør (furumyrskog), men også i vestre deler (fattig myrkantskog). Nedbørsmyrene har en del mjukmattemyr, men også noe tuete fastmattemyr.

Skog: I sørøst og dels nedre deler av lia i øst var det noe småbregneskog. Ellers mye blåbærskog og på ryggen mot sør samt oppe på toppen (som dels kan ha karakter av åpen fjellhei/vekstbegrenset skog) går det over i lyngskog (evt bærlyngskog). Knapt antydninger til rikere skogsmiljøer – bare noen få eksemplarer av teiebær ble funnet som mest krevende art.

Regnskogsmiljø: Ut fra både observerte regnskogslav, andre fuktkrevende lavararter og topografi, virker det som om det ganske opplagt ikke er regnskogsmiljø på vestre eller sørlige del av Gravhau-gen. Det virker også sannsynlig, men litt mindre sikkert at regnskogsmiljø mangler på sørøstsiden og på østsiden av myra der. Derimot vitner artsfunn og generell vitalitet på fuktkrevende lavararter at det er boreal regnskog i nord og nordøst.

3.13.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen grøfteinngrep ble observert. Til dels ganske mye dødt trevirke i skogsmiljøene, særlig læger, men også litt gadd (nok flere steder snakk om 4-7 eks/daa av læger, men kanskje ikke så ofte særlig grove, mens det for gadd nok bare var 1-3/daa og også lavere enn det i større partier. Mye døde lauvtrær, særlig i østre li, men også andre steder, vitner om tidligere vesentlig mer lauvrik skog her. Mye, til dels alvorlige skader på rogn etter elggnag. Dette inkluderer også nokså ferske gnagespor. Knapt noe rekruttering, der det var særlig markert i øst/sørøst med en del svært små rognetrær, mens det var totalt fravær av større trær. Kanskje svak rekruttering i bratte partier i nordøst, der det i det minste forekom litt rogn av tynne dimensjoner som var uten synlige gnagskader. Disse vesentlige utfordringene, som er direkte knyttet til verneformålet, er ikke tatt opp i forvaltningsplanen for verneområdet (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2016).

Tidligere hogst i nærområdet (d.v.s. mot nord og øst) har skapt en del kantsoner, i første rekke ved at trær har blåst over ende. Mot øst og sørøst er det også preg av noe tørkestressede lav (og fravær av fuktkrevende lav). Slike negative kantsoner er ikke omtalt eller vurdert i forvaltningsplanen for verneområdet (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2016). Derimot observasjon av rogn med gullprikklav (VU), som på avstand ble vurdert som frisk og vital, i kantsoner mot gammel hogstflatekant i nord.

3.13.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.13.4 Usikkerhet og alternative valg

Regnskoger lar seg med nåværende opplegg ikke avgrense i NiN-systemet. Det bør vurderes måter å få regnskog registrert på en forsvarlig måte i forbindelse med NiN-kartlegging. Det er ingen synlig overgang på grunntypenivå mellom ganske velutviklet boreal regnskog og skog som er helt uegnet for regnskogsarter.

3.13.5 Bilder

Figur 21 Gravhaugen sett fra sør mot nord. Foto: Geir Gaarder.

3.14 Grytbogen – Kubåsen

Kommune:	Høylandet og Nærøy
Nettoareal:	4778 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001561
Kartlegger(e):	Pål Alvereng og Kristine Sundsdal

3.14.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Alm ble observert flere steder og lagt inn med relativ artssammensetning i NiN-app. De ligger for det meste innenfor grunntypen høgstaudeskog, der polygonene er så store at almforekomstenes posisjon ikke leses godt ut fra databasen.

Det er forsøkt tilrettelagt for ferdsel i området ved å anlegge sti og trimkasse nær Aunsætra. Nærmeste grunneier har vært delaktig i dette, men syntes ikke resultatene har vært så veldig gode så langt. Bortsett fra sti opp fra Kubåsen og Aunet til Aunsætra var det ingen stier å se, og ikke spor av ferdsel forøvrig.

Det ble sett elg i reservatet, og det er formodentlig mye hjortedyr i området. Skader i form av gnag på trær ble imidlertid ikke observert. For øvrig vises det til utarbeidet skjøtselsplan for verneområdet (Flynn m.fl. 2011).

3.14.2 Praktiske utfordringer i felt

Området er nokså stort, og for store deler, tungt tilgjengelig. Mange av liene kunne bare observeres på avstand. De er bratte, består delvis av løse bergarter og ville vært farlige å prøve å bevege seg i. For å unngå lang og tungvint anmarsj til vestligste delene av verneområdet, ble det valgt å leie båt for å komme et stykke ut i fjorden til Grytbogen og Kubåsen og derfra ta seg opp og inn i verneområdet. Inngangen fra fjorden består for en stor del av bratte berg og det er nesten bare de to nevnte stedene det er mulig å ta seg i land. De bratte skrentene nær fjorden og nær snaufjellet var stort sett kun mulig å kartlegge på avstand med kikkert.

Berggrunnen i fjellområdene er fattig og består av granitt. Det ble gjort enkelte turer inn på fjellet der det gikk an å komme opp, og det ble vurdert slik at fjellområdene greit kunne kartlegges videre ved hjelp av flyfoto.

3.14.3 Usikkerhet og alternative valg

Avstandskartlegging av bratte områder medfører noe usikkerhet i typifisering og grensesetting.

3.14.4 Bilder

Figur 22 Lågurtskog i bratt terreng nær fjorden nord for Tavika. Foto: Pål Alvereng

Figur 23 Typisk terreng i de fjellnære liene. Bildet er tatt like ved 293-vatnet øst for Holandssætran (ligger nede til venstre). Det er tatt mot sørøst. Foto: Pål Alvereng

3.15 Hammervatnet

Kommune:	Levanger
Nettoareal:	470 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001552
Kartlegger(e):	Geir Gaarder, Ulrike Hanssen og Sylvelin Tellnes

---

3.15.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Både ut fra utseendet til området og det som kan tydes fra kart, ser det ut til at Hammervatnet er regulert. Om det er snakk om en senkning, eller bare at det har vært større vannstandssvingninger tidligere er ikke sjekket. Det virker sannsynlig at en del tidligere flompåvirket strandskog nå ikke er det, samt at det har vært en utvidelse av helofytt-ferskvannssumpene ut i vatnet som følge av dette. I tillegg har opplagt redusert beite og eutrofiering bidratt til å øke omfanget av slike belter, men vi tviler på at dette er hele årsaken. Denne dynamikken (eller mangel på sådan) som endringer i vannstandsregimet trolig har påvirket, burde vært utredet. Dette perspektivet ser ut til å mangle i bakgrunnsrapporten for skjøtelsesplanen her, se Thingstad m.fl. (2010), men rapporten har fremhevet flere andre viktige problemstillinger.

3.15.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.15.3 Usikkerhet og alternative valg

Kombinasjonen av høg produktivitet og sterkt redusert skjøtsel med tilhørende gjengroing skaper vesentlige utfordringer kartleggingsmessig. Det er nå valgt å avgrense en del som fastmarkskogs-

mark samt sumpskog (myrkantskog), men dette har i all hovedsak opplagt vært semi-naturlig eng eller våteng tidligere (eventuelt også sterkt endret mark med engpreg), dvs for over 50 år siden.

For øvrig ligger nok deler av helofytt-ferskvannssumpene og svinger mellom nokså kalkrike og klart kalkrike typer. Det er her valgt en litt forsiktig tilnærming her og ikke tatt den mest kalkrike typen, på tross at av karakteristiske arter for denne opptrer i til dels gode bestander. Årsaken ligger i en relevant mistanke om at eutrofiering kan ha medvirket til at bestandene er styrket på en unaturlig måte, samt at vi ikke kjenner til funn av spesielt kalkkrevende arter ute i de mer åpen vannmassene (som kransalger).

Det er for øvrig kartlagt en del fastmarkskogsmark her, noe som strengt tatt ganske sikkert er feil, da det aller meste nok var sterkt kulturpåvirket for mer enn 50 år siden og en god del av disse skogsmiljøene også var helt åpne på det tidspunktet (se flyfoto fra ca 1955). I tillegg kan en med god grunn til stille spørsmål om det er snakk om treplantasjer der det er nokså tette granplantefelt. Sannsynligvis er det faglig sett minst like korrekt å betrakte dem som dette.

3.15.4 Bilder

Figur 24 Beitet eng, som ble kartlagt som våteng, inn mot vegen. Foto: Geir Gaarder

Figur 25 Relativt myrlendt parti i sørvestre del av reservatet, bl.a. med en del pors. Foto: Geir Gaarder

3.16 Harestranda

Kommune:	Overhalla
Nettoareal:	195 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001525
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal og Pål Alvereng

3.16.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det skal være registrert 5 forekomster av klåved sist reservatet ble kartlagt, se skjøtelsesplan utarbeidet av Larsen (2011a). På denne kartleggingen fant vi ikke klåved selv om det ble søkt spesielt etter arten.

Fremmedarten hagelupin (SE) er prøvd bekjempet med kjemikalier (selv om skjøtelsesplanen foreslår lusing), men det ser ikke ut til å redusere lupinbestanden langs reservatet. Store mengder av nyspirt hagelupin ble observert (se bilde).

3.16.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.16.3 Usikkerhet og alternative valg

Liten usikkerhet.

3.16.4 Bilder

Figur 26 Oppstuing av flomført materiale mot skogen i øvre (østre) enden av øya. Foto: Pål Alvereng

Figur 27 Bildet illustrerer spredningspotensialet for lupin (SE). Dette er fra nordsiden av øya. Foto: Pål Alvereng

3.17 Hegramo

Kommune:	Stjørdal
Nettoareal:	95 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001529
Kartlegger(e):	Ulrike Hanssen

3.17.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det er dominans av hagelupin på (vegetasjonskledt) åpen flomfastmark i søndre deler. Her vokser det spredt med klåved (NT) som er en av habitatspesialistene som er konkurransesvak mot den svartelistede arten hagelupin. Flere fremmede arter ble også funnet, herunder parkslirekne, rødhyll, skogskjegg og hagelupin langs vegkanten i nord (ved en dumping av hageavfall). Se for øvrig skjøtelsesplanen for området, som også tar opp disse utfordringene (Larsen 2011b).

I tillegg ble det funnet en liten bestand med aursundløvetann *Taraxacum crocodes* (EN) langs elva, sentralt i verneområdet. Dette er første kjente funn av arten i Nord-Trøndelag fylke. Hvordan arten skal bevares i området er derfor heller ikke problematisert i skjøtelsesplanen. Trolig utgjør både invasjon av hagelupin og gjengroing av kantsoner langs elva, som følge av tidligere vassdragsregulering, alvorlige trusler.

3.17.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.17.3 Usikkerhet og alternative valg

Et stort areal med stormfelling i flommarkskogen i sørøst kunne være nyttig å skille ut som egen figur, dette for å observere utviklingen over tid og fordi området har blitt nærmest utilgjengelig og preget av en god del (fremtidig) død ved. Siden dette arealet er del av kartlagt flommarkskog, ble det ikke registrert spesielt.

3.17.4 Bilder

Figur 28 Hegramo - bilder ble tatt i sørvest mot sørøst og viser ulike utforminger av åpen flomfastmark som grenser til flomskogsmark i nord. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 29 Hegramo - Det åpne flomfastmarka i søndre deler er over store deler dominert av den svartelistede arten hagelupin (SE). Foto: Ulrike Hanssen

Figur 30 Flomskogsmark med høystaudevegetasjon i sørøst. I bakgrunnen ses et stort område med stormfelling. Foto: Ulrike Hanssen

Figur 31 Forsøk på slått rundt klåved for å holde hagelupin (SE) unna. Foto: Pål Alvereng

Figur 32 Aursundløvetann (EN), funnet på flomfastmark i reservatet. Funnet er det første i Nord-Trøndelag. Foto: Pål Alvereng.

3.18 Langnes

Kommune:	Verdal
Nettoareal:	60 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001527
Kartlegger(e):	Helge Fjeldstad

3.18.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det er betydelige skogsarealer med vindfall der alt ligger flatt. Omlag halve skogsarealet (østre del) var lagt flatt etter stormfelling (se bilde). En sti går gjennom reservatet.

Parkslirekne (SE) samt fôrvalurt (PH) ble registrert av svartelistearter. Busksjiktet var til dels dominert av villrips.

3.18.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.18.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.18.4 Bilder

Figur 33 Halve skogsarealet i østre del var lagt flatt etter stormfelling. Foto: Helge Fjeldstad.

3.19 Liaberga

Kommune:	Stjørdal
Nettoareal:	85 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001514
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.19.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen spesielle. Det vises for øvrig til skjøtselsplanen for området (Flynn & Fjeldstad 2011) som heller ikke ser særlige problemstillinger/utfordringer.

3.19.2 Praktiske utfordringer i felt

På grunn av svært bratt terreng ble ikke alle grensene gått opp, men de nedre grensene ble gått opp i tillegg til den øvre østlige delen.

3.19.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

Det ble ikke oppdaget at nullverdien var adskilt fra de andre verdivalgene på Mdir-variabler i NiN-appen. Problemarter vil derfor være registrert som 0-1/16 i stedet for 0.

3.19.4 Bilder

Figur 34 Motiv fra ei lita rasmark beliggende midt i reservatet. Foto: Pål Alvereng.

3.20 Litlstøelva

Kommune:	Flatanger
Nettoareal:	900 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001570
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.20.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det ble sett både sau og hjort i reservatet men ikke observert hjortedyrknag på rogn. Gullprikklav (VU) ble påvist i blåbærskog sørvest i reservatet.

3.20.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.20.3 Usikkerhet og alternative valg

Det er en del myr og-sumpskogsmark i området og flomskogsmark lengst sør langs elva. Det er en del sau i området og tråkk etter dem. Det ble opplevd som vanskelig å vurdere hevdpreget i flomskogsmarken, men uLKM ble satt til "uten hevdpreg".

En del av skogen er hogd der elva bukter seg lengst mot vest. Her var det utforende å finne ut opprinnelig naturtype, særlig nede ved elva. Med grunnlag i observasjoner av vegetasjonen som var igjen så det ut som sumpskog lengst nord og blåbær der marka kom høyere opp fra elva økt i sør-øst.

3.20.4 Bilder

Figur 35 Flomfastmark langs elva i sør. Foto: Kristine Sundsdal.

3.21 Lundselvoset

Kommune:	Verdal
Nettoareal:	60 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001541
Kartlegger(e):	Helge Fjeldstad og Ulrike Hanssen

3.21.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det var nokså nylig gjennomført betydelige fysiske inngrep i skogsmiljøet i nordre del, der det var gravd en relativt dyp grøft. Det er snakk om betydelige inngrep på dreneringsforhold. Grøftingen medfører sterkere avrenning av arealene. Det største negative effekten kommer der grøften munnar ut i innsjøen. Her er miljøet preget av fuktig til vått jordsmonn og endringer i vannstand, med stedvis naturlig treløse/ åpne områder og vegetasjon knyttet til helofytt-ferskvannssump og sumpskog. Dreneringseffekten av grøfta vil føre til en endring i artssammensetningen og kan på sikt føre til økt gjengroing av skog i deltaet og reduksjon av helofyttbeltene.

3.21.2 Praktiske utfordringer i felt

Store arealer med helofyttbelter vanskeliggjorde kartleggingen i ytre deler av reservatet.

3.21.3 Usikkerhet og alternative valg

Skillet mellom skogsmark (T4) og myr- og sumpskogsmark (V2) var en utfordring. For øvrig var det ingen spesielle vanskelige valg.

3.21.4 Bilder

Figur 36 Helofytt-ferskvannssump i reservatet. I bakgrunnen ses halvøya vest for Holmen med sumpskogsmark. Foto: Ulrike Hanssen.

Figur 37 Ferske inngrep i sumpskogsmark nordvest for Holmen. Foto: Ulrike Hanssen.

3.22 Lyngås – Lysgård

Kommune:	Verdal
Nettoareal:	50 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000528
Kartlegger(e):	Helge Fjeldstad og Ulrike Hanssen

3.22.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen fremmede arter ble observert. Det forekommer en del mandelpil (NT).

Det går en skogsveg til fugletårn i nordre del. Ellers er verneområdet lite preget av menneskelig påvirkning, ut fra hva som kunne observeres under kartleggingen. Eventuelle forstyrrelser av fuglelivet og eventuell forurensning kan være relevante problemstillinger i reservatet, men dette fanges ikke opp i denne NiN-kartleggingen.

3.22.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.22.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.22.4 Bilder

Figur 38 Elg i det store beltet med helofyttsump, observert fra fugletårnet. Foto: Ulrike Hanssen.

3.23 Medjåura

Kommune:	Grong
Nettoareal:	345 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001545
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

3.23.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen spesielle.

3.23.2 Praktiske utfordringer i felt

Bergveggen er vanskelig å undersøke fordi den er høy (200 meter), og også p.g.a. topografi med vanskelig fremkommelig rasmark og en del store brenneslekratt oppi disse.

3.23.3 Usikkerhet og alternative valg

Bergveggen er ikke kartlagt til kartleggingenhet pga usikkerhet om kalkinnhold. Sannsynligvis har bergveggen varierende kalkrikhet og skulle vært delt opp i flere polygon.

3.23.4 Bilder

Figur 39 Nordre del av Medjåura. Foto: Sylvelin Tellnes.

Figur 40 Nedre del av en bergvegg med høgstaudevegetasjon (til venstre) og høgstaudelokalitet med brennesle (til høyre). Foto: Sylvelin Tellnes.

3.24 Måsøra – Hofstadøra

Kommune:	Stjørdal
Nettoareal:	140 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001519
Kartlegger(e):	Ulrike Hanssen

3.24.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Flere fremmedarter ble registrert, herunder hagelupin (SE), rødhyll (HI) og hagerips (SE).

Det er dominans av hagelupin på (vegetasjonskledt) åpen flomfastmark i nordre deler. Her vokser det sporadisk også klåved (NT) som er en av habitatspesialistene som er konkurransesvak mot den svartelistede arten hagelupin. Skjøtselsplanen (Larsen 2011), tar bl.a. for seg forholdet til fremmede arter. Et viktig spørsmål er hvordan nyere regulering av Stjørdalselva kan påvirke dynamikken i reservatet. Dette er ikke tatt opp i skjøtselsplanen.

I flommarkskogen i sørøst er det et stort areal med vindfall. I sørvest er det åpne partier i skogen som mest sannsynligvis skyldes omfattende bevergnag noen år siden. Også per i dag finnes det spredt med bevergnag på trærne.

Av rødlistearter ble det registrert alm (VU) og ask (VU).

3.24.2 Praktiske utfordringer i felt

Skogen omfatter store arealer med stormfelte trær som kunne vært nyttig å skille ut som egen figur, for å kunne observere utviklingen over tid og fordi området har blitt nærmest utilgjengelig og preget av en god del (fremtidig) død ved. Siden dette området er del av en kartlagt høgstaudeskog, ble den ikke registrert adskilt.

3.24.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.24.4 Bilder

Figur 41 Masseforekomst av den svartelistede arten hagelupin (SE) på åpen flomfastmark i nordre deler. Foto: Ulrike Hanssen.

3.25 Reppesleiret

Kommune:	Stjørdal
Nettoareal:	150 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001530
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

3.25.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det var stedvis mye yngre trær av plantanolonn og spredte busker av rødhyll . Problemstillingene knyttet til fremmede arter er for øvrig behandlet i skjøtselsplanen for området (Larsen 2011d). Heller ikke her er effekter av reguleringen av Stjørdalselva nærmere evaluert.

Av rødlistearter ble det registrert alm (VU).

3.25.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.25.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.25.4 Bilder

Figur 42 Fra Reppesleiret. Foto: Sylvelin Tellnes.

3.26 Rognsmoen

Kommune:	Grong
Nettoareal:	1000 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001524
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

3.26.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Skogområdene består av plantet skog hovedsakelig av gran og noe furu i terrasseskråninger og på terrasseflaten. Israndterrasseflaten er nylig hugget og har i tillegg noen grøftede myrområder. Det er ikke oppdaget kvaliteter knyttet til sjeldne arter eller naturtyper i området.

3.26.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.26.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.26.4 Bilder

Figur 43 Hogstflate på israndterrasseflaten. Foto: Sylvelin Tellnes.

3.27 Røkkedalen – Skogndalen

Kommune:	Levanger
Nettoareal:	5860 daa
Verneområde Id med URL:	VV00003049
Kartlegger(e):	Geir Gaarder, Ulrike Hanssen, Sylvelin Tellnes, Kristine Sundsdal, Helge Fjeldstad og Pål Alvereng

---

3.27.1 Artsmangfold

Det ble registrert en rekke arter innenfor flere organismegrupper som tidligere ikke har vært kartlagt i området. Dette omfatter også flere rødlistearter og andre krevende arter av forvaltningsinteresse.

Fugleliv

Kvinand ble observert på et lite tjern i øvre deler av Skogndalen 26.6. Gluttsnipe hekker på flere av myrområdene (flere par, dels direkte aggressive). Helt i sør forekom i tillegg heilo med hekkeindikasjoner. Også enkeltbekkasin ble hørt. Av spetter ble svartspett registrert nær Bokktjerna 25.6 og tretåspett hørt både lokke og tromme i nedre deler av Skogndalen 26.6. Lite skogsfugl ble påvist, men i det minste orrfugl ble sett. Av spurvefugl ble ravn hørt. I tillegg duetrost i ytre deler av Skogndalen både 24 og 25.6. For øvrig arter som gråtrost, rødvingetrost, måltrost, bjørkefink, rødstjert (flere par hekker tydelig), trepiplerke, gransanger, løvsanger. Sidensvans (flere individ) ble sett både 24, 25 og 26.6 i ytre deler av Skogndalen, rett vest for verneområdet.

Amfibier m.v.

Frosk ble sett flere steder, samt padde i ytre deler av Skogndalen. Firfisle ovenfor Bokktjørna (de to siste begge 26.6.).

Høgstauder

Tyrilhjelm og fjellfiol er vanlige. Mer lokalt opptrer både strutseving, trollurt og maigull i Skogndalen. Ellers også arter som mjødukt spredt og enkelte steder kranskonvall.

Lågurarter

Både teiebær, markjordbær, fingerstarr og dels hengeaks og liljekonvall er vanlige til spredt. Flekkmure sett ett sted i Skogndalen. Vårerteknapp finnes sparsomt enkelte steder. Liten forekomst av blåveis i nedre deler av Skogndalen, samt så vidt funnet nord for ytre deler av Røkkedalen.

På berg arter som grønnburkne, gulsildre og stedvis fjell-lodnebregne. Ett funn av snøildre i Skogndalen. Bergstarr funnet i bergvegg sør for Bokktjørna. Fjellstarr opptrer sparsomt hist og her.

Rikmyrene har gjerne mye av arter som breiull, gulstarr, trådstarr, stedvis klubbstarr, loppestarr og hårstarr. Engmarihand finnes spredt, mens lappmarihand er mer lokal og blodmarihand ett funn nord for Skogndalen. Nattfiol er sparsom og lokal, det samme gjelder stortveblad (men litt vanligere) og korallrot er mer spredt. Stedvis mye fjellfrøstjerne, samt ellers arter som svarttopp, jåblom, fjelltistel, bjørnebrodd, myrsauløk og dvergjamne. Skavgras ble funnet ytterst i Røkkedalen. Lokale funn av myrtevier og legevintergrønn sør for Skogndalen.

Moser

Rødmuslingmose er dels tallrik i fuktige kløfter. Småstylte finnes lokalt i Skogndalen. På kalkrike bergvegger en del spindelose flere steder, samt holeblygmose hist og her. Også funnet av bueblygmose *Seligeria recurvata* i Skogndalen, samt rødhøstmose og krusfellmose sørøst for Bokktjørna.

Lav

Gubbeskjegg (NT) er ganske vanlig. Antatt seterlav finnes sparsomt på svært gamle graner. Skrubbenever funnet på enkelte rognere. Av knappenålslav spredte funn av trollsotbeger (VU), men svært sparsomt. Enkelte funn av rustdoggnål (NT) og ett funn av kystdoggnål (NT). Ellers en del gammel-

granlav. Granbendellav (VU) sparsom og lokal på gamle graner. Det samme gjelder meldråpelav (VU). Huldrelav (NT) funnet så vidt under gran (men ikke så mye ettersøkt).

Sopp

Enkelte funn av gammelgranskål. Svartsonekjuke (NT) på enkelte spredte, gamle granlæger som har ligget igjen siden hogst for lenge siden. For øvrig bare vanlige, trivielle arter som rødbrandkjuke (vanlig) og mer sparsomt rotkjuke og vedmusling.

3.27.2 Generelt om påvirkningsgrad

Området bærer preg av en ganske systematisk gjennomhogst for lang tid tilbake (kanskje nærmere 100 år siden). Svært sparsomt finnes rester av grove stokker som har blitt liggende igjen. Nå forekommer dødt trevirke i form av gadd og læger gjennomgående sparsomt. Svært lokalt er det noe større konsentrasjoner, men da som følge av ferske vindfellinger (et slikt felt i Skogndalen) eller begynnende sammenbrudd på særlig høy bonitet (som i deler av Skogndalen).

Alder på levende grantrær er ikke nærmere undersøkt, men det finnes en del seintvoksende gran. Svært gamle grantrær er likevel mangelvare. Enkelte er funnet, men da primært litt isolert og eksponert opp mot høytliggende områder. Det er likevel knyttet til de forholdsvis gamle og seintvoksende grantrærne som finnes sparsomt i overgang mellom produktiv skog og "impediment" at de viktigste naturverdiene er påvist (med skorpelavelementet på gamle grankvister), selv om det nok finnes steder i fylket der dette er ennå bedre utviklet. Det er lite som tyder på annet enn nokså ordinære verdier knyttet til dødt trevirke (lite insektsnag sett, samt lav diversitet på vedboende sopp). I tillegg noe verdier som følge av at det er et nokså stort, intakt skoglandskap (dvs fugleliv). I sørlige deler ble få verdier funnet knyttet til lauvtrærne. Noe gnageskader på rogn, men spredt finnes fortsatt trær i ulike dimensjoner (og en del av gnagene virker nokså gamle, så det ser ikke ut til at elgen for tiden utgjør et særlig alvorlig problem her, selv om den nok har virket negativt inn).

Området beites ganske hardt av sau. Dette er særlig merkbart i dalgangene der det er høgstaudevegetasjon og kildepåvirket, engpreget mark. Men, også i noen grad på myrene og dels på lågurtmark. Det medfører i tillegg noe stier gjennom området som blir aktivt brukt av dyrene, samt spredte liggeplasser under grantrær og blokker. Det kan godt være kvaliteter knyttet til denne beitinga (som beitemarksopp), men det er vanskelig å vurdere hvor høye disse er. På den negative siden fører nok sauene til at en del orkideer klarer seg dårlig (vi fant bare sterile eksemplarer av stortveblad, og om fravær av funn av rødflangre og kvitkurle skyldes miljøforhold, tidspunkt for undersøkelsene eller sauebeite er ukjent).

3.27.3 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Sammenlignet med hva som var kjent ved utarbeidelsen av forvaltningsplanen for området (Wiggen & Hanssen 2014), så fant vi en god del flere rødlistearter og en del andre kravfulle arter. I tillegg flere funn av verdifulle naturtyper, ikke minst rikmyrer.

Forvaltningsplanen legger ikke opp til å hindre tradisjonelt husdyrhold med utmarksbeite i området, men den uttrykker heller ikke noen spesielt positiv holdning til dette. Blant annet står det under mål for friluftsliv at det ikke *bør* være til ulempe for reindrift og landbruk, ikke at det *skal* være det. Flere av våre artsfunn og registrering av miljøer indikerer at det kan være enkelte kvaliteter i området som er betinget av eller vil reagere positivt på beite.

I forvaltningsplanen er det ikke spesielt fokus på knappenåslav/skorpelav knyttet til gamle kvistgraner/skjørtegraner (bare en slik rødlisteart var da også kjent derfra på forhånd). Derimot er det oppgitt i retningslinjene for friluftsliv og ferdsel at det går greit å ta ut virke i form av understandere og bryting av kvist fra trær. Dette kan utgjøre en direkte trussel mot nettopp en del av de nevnte rødlisteartene og *bør* tvert i mot frarådes.

3.27.4 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.27.5 Usikkerhet og alternative valg

Overganger mellom naturtyper

Det er diffuse overganger i østre del, med uklare overganger. Eksempelvis er det en del fjellfiol på antatt rik kildepreget myr. Det er engarter, som harerug og gulaks, ut i rik myrkantmark, men også antatt rik fastmark med samme arter samt løvetann og blåkoll der det samtidig går inn arter som gulstarr, fjellfrøstjerne og sumphaukeskjegg. Samtidig overganger også mot lågurtmark med hengeaks, markjordbær og teiebær.

Kildepreget, lavvokst åpen mark i bratt skogsli med en del fjellfiol og harerug, og med innslag av gulsildre og fuktmarksarterer, er kartlagt som høgstaudemark men kunne kanskje riktigere vært kartlagt som kildeskogsmark.

Topografien skaper i tillegg utfordringer da det i den sørvendte lia er snakk om svake hyller og litt brattere partier. D.v.s. en får øverst berglendte skogsmark, så kommer ei sone med høgstau- de/lågurtfastmark (dels skog-, dels engpreg), deretter kildepreg og etter hvert myrkantmark, som går mer brått over i en bratt kant med nye berg og gjentakelser av mønsteret. Smale sone og ujevne og utydelige overganger gjør det dermed stedvis umulig å skille mellom våtmarksystemer og fastmarkskogsmark, samtidig som en får et uklart innslag/tendens til semi-naturlig eng.

Disse miljøene er særlig i den sørvendte lia såpass rike at det er uklart om det bare dreier seg om kalkrik mark, eller om det der også er innslag av kalkmark, dvs bl.a. kalkskog. Siden vi ikke har vært her på høsten og sjekket soppfungaen, har vi i all hovedsak bare benyttet oss av kalkrike marktyper (som lågurtskog) og vært tilbakeholdne med å bruke kalktyper (som kalkågurtskog/kalklågurtlyngskog), men dette kan da være feil/uheldige valg.

Normalskog - naturskog

Noe eldre granskog er registrert, men det er rimelig opplagt ingen naturskog ut fra NiN2.1 sin definisjon. I praksis er det stort sett snakk om en ganske jevnt uthogd/dimensjonshogd skog for anslagsvis 60-80 år siden. Noen få rester av læger har blitt liggende igjen (med funn av svartsonekjuke (NT) på grov låg bl.a.). Nå ganske gammel skog uten vesentlig høydevekst, men heller ikke spesielt grove dimensjoner på stående trær. For øvrig sparsomt med dødt trevirke, men spredte høgstubber og noen få gadd, samt enkelte læger (under 1/daa) av ferske og midlere nedbrytningsstadier. Verdt å merke seg var spredte gadd og høgstubber av bjørk, med innslag av gammelskogstilknyttede arter (knappenåslav, der særlig funn av kystdoggnål (NT) var av interesse, men også funn av langnål på oregadd) og gamle (om enn ikke ekstremt gamle) levende grantrær med gammelgranlavsfunn på tørre kvister på nedre deler. Gammelgranlav var dominerende, men på et tre var det også en del granbendellav (VU) og litt trollsotbeger (VU). Også funn av rustdoggnål (NT) ved basis av et par gamle grantrær. Til dels var det mye gubbeskjegg (NT) på trærne. Bortsett fra gubbeskjegg opptrer de enkelte artene i lave tettheter, men en kommer kanskje opp i knapt 1 rødlisteart/daa ved nøye søk.

Samlet sett er det klare verdier knyttet til gammel granskog, med forekomst av 8 rødlistede arter knyttet til slik skog, inkludert fire sårbare arter. Det er klart potensial for flere lignende rødlistearter (eksempelvis flere knappenåslav, og enkelte vedboende sopp), og noe mer undersøkelser bør trolig kunne trekke antallet opp i 8-12 arter, da inkludert flere sårbare arter. Samtidig et skogbilde som er forholdsvis sjeldent (men ikke ekstraordinært ennå), mens det likevel er langt unna å havne innenfor definisjonen av naturskog, slik den nå foreligger i NiN. Derimot vil den havne sammen med hardere gjennomhogde eldre skoger, og dels også gamle, men tidligere flateavvirkede skoger (gjerner på noe mer produktiv mark). Erfaringen så langt er at dagens naturskogsdefinisjon i NiN2.1 bare i ekstremt sjeldne tilfeller vil fange opp de gamle, noe lavproduktive, høyere liggende granskogene i

denne regionen. Blant annet vil definisjonen trolig føre til at nesten all fuktig skjørtegranskog med det litt kontinentale gammelgranlav-elementet ikke havner innenfor Naturskogen. Dette er samtidig et truet gammelskogselement som Norge (d.v.s. Trøndelag) har et klart internasjonalt (europeisk) forvaltningsansvar for (virker som om den knapt forekommer i Sverige).

Hogststubbeandel

Her har ofte en minimumsandel blitt benyttet. I realiteten innebærer nok dette en viss undervurdering av reell andel slik den vil bli når definisjonen i NiN benyttes. Et generelt problem innenfor området er at det er svært lenge siden hogst har foregått innenfor store deler av området. Stubbene er derfor vanligvis til dels sterkt overgrodd. Det har vært vanskelig både å se hva som har vært stubber og hva som er naturlige små forhøyninger i terrenget, samt også å vurdere hvor grove stubbene opprinnelig har vært. Denne parameteren må derfor betraktes som svært grov og unøyaktig for dette området og bør ikke tillegges særlig vekt som variabel her.

3.27.6 Bilder

Figur 44 Beitetrykket er betydelig i Skogndalen, og har nok vært det i lang tid. Her har det for en god del år siden blitt hogd ei lita flate i høgstaudeskog. Rekrutteringen av ny skog går svært langsomt, trolig dels som følge av nokså frodig mark, men også på grunn av et høyt beitetrykk. Samtidig fører beitingen til at det delvis får karakter av semi-naturlig eng etter hvert, og i det minste er det helt klart at dette er naturmark med et visst hevdpreg. Foto: Geir Gaarder

Figur 45 Sørøst i Røkkedalen er det innslag av lågurtskog med innslag av stortvedblad og blåveis. Foto: Ulrike Hanssen.

Figur 46 Stormfelt høgstaudegranskog i Skogndalen. Foto: Ulrike Hanssen.

Figur 47 Røkkedalen - langs bekken i sørøst er det forekomster av rike kildesig med gullsildre, fjellfrøstjerne og trillingsiv. Foto: Ulrike Hanssen.

Figur 48 Røkkedalen - nord for bekken i sørøst er det høystaudegranskog som er sterk nedbeitet av sau. Foto: Ulrike Hanssen.

3.28 Sandsøra

Kommune:	Levanger
Nettoareal:	20 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001549
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

3.28.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Høyt beitetrykk, sannsynligvis av rådyr. En del boss og rundballer ligger i reservatet.

Rødlisterarter: Blådoggnål (VU), almelav (NT) og almekullsopp (NT).

Forvaltningsutfordringer knyttet til forsøpling og kulturpåvirkning ble også tatt opp i skjøtelsesplanen for reservatet (Flynn & Fjeldstad 2011c).

3.28.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.28.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.28.4 Bilder

Figur 49 Bilder av boss og rundballer dumpet i reservatet. Foto: Sylvelin Tellnes.

3.29 Sjettenberglia

Kommune:	Leksvik
Nettoareal:	515 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001551
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal

3.29.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

I øst er det frodig høyproduktiv høgstaudeskog med urskogspreg, med unntak av et lite hogstfelt lengst ned mot myrkanten. Høgstaudeskogen er kartlagt som naturskog. Vestover er det mindre alm (VU), og grana tar mer over. Skogen er mange plasser mer åpen, og høgstaudeskogen virker mer tørkeutsatt sammenlignet med i øst. Det gikk sau i området.

3.29.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.29.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.29.4 Bilder

Figur 50 Sjettenbergsetra ved naturreservatet. Foto: Kristine Sundsdal.

3.30 Stormyra

Kommune:	Grong
Nettoareal:	2123 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001543
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes og Kristine Sundsdal

3.30.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Både myr- og skogområder har en fri utvikling, og dette ser ut til å ha en positiv virkning på skogen, der mengden død ved i kjerneområde 1 sannsynligvis er økt siden kartleggingen gjort av Biofokus i 2007 (Klepssland 2008). Det ble ikke observert nylig menneskelig påvirkning av området.

Lengst sørøst i reservatet fins en stor bergvegg med rasmark av grov ur framfor. Mellom ura og bergvekken strekker det seg et belte med edelløvskog (alm (VU), hassel) og høgstaudeskog.

Naturrestatet øst for det store myrkomplekset er preget av små fattige myrområder, mye blåbærgranskog og furubærlyngskog. Det må ha vært brann i området ettersom det ble observert flere døde furutrær med brannskader. Det skal ha vært flere branner i Grong/Snåsa i 2007, kanskje skadene kom da?

3.30.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.30.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.30.4 Bilder

Figur 51 Stormyra sett fra Skulberga. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 52 Til venstre: Flere steder øst i reservatet fantes rester av brente trær. Til høyre: Bergvegg sør-øst i reservatet. Foto: Kristine Sundsdal.

3.31 Storskogan

Kommune:	Overhalla
Nettoareal:	315 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001526
Kartlegger(e):	Kristine Sundsdal og Pål Alvereng

3.31.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Hagelupin (SE) var vanlig langs det meste av elvebredden i nord og også i skogen langs golfbanen. Luking av lupiner ble gjennomført samme dag som naturreservatet ble NiN-kartlagt. Bleikspirea (HI) ble observert ett sted, på odden i vest (UTM 33 354644 7155130). Hagerips (SE) ble observert nokså sparsomt nær golfbanen.

Verneområdet ligger i øst helt inntil en golfbane. Golferne har ikke lov til å gå inn i reservatet etter golfballer, men gress blir dumpet i kanten av banen, det vil si inn i reservatet. Golfbanen har også skogskjegg innplantet på banen. I skjøtelsesplanen (Larsen & Gaarder 2011) advares det spesielt mot skogskjegg (og hagelupin), men det ser ikke ut som om skogskjegg har spredd seg inn i skogen.

Det ble observert beverfelte trær.

3.31.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.31.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.31.4 Bilder

Figur 53 Interiør fra flomskogmark i reservatet. Foto: Pål Alvereng.

Figur 54 Antatt bleikspirea (HI) påvist ved odden vest i reservatet. Foto: Pål Alvereng

Figur 55 Til venstre: Reservatet ligger inntil golfbane der det er plantet inn skogskjegg (HI). Til høyre: bevergnag i reservatet. Foto: Kristine Sundsdal.

3.32 Svaet

Kommune:	Frosta
Nettoareal:	1200 daa
Verneområde Id med URL:	VV0000541
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

Omtalt sammen med verneområde Tautra. Se nedenfor.

3.32.1 Bilde

Figur 56 Oversiktsbilde tatt fra Kviningen i retning øst. Foto: Sylvelin Tellnes.

3.33 Tautra

Kommune:	Frosta
Nettoareal:	300 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000697
Kartlegger(e):	Sylvelin Tellnes

3.33.1 Naturfaglige observasjoner

Populasjon av rødlistet norsk timian (VU) er stor, tett og sammenhengende i semi-naturlig mark i søndre del av naturreservatet. I naturreservatets nordre del ved Kviningen og Åbåten er arten hovedsakelig knyttet til bergvegger, nakent berg og åpen grunnlendt mark. Her er beitemarken i gjengroing og det er derfor naturlig å stille spørsmål ved om arten har vært vanligere i beitemarken tidligere og om bestanden i så tilfelle er en restpopulasjon av dette.

Med tanke på gjengroing av einer og kratt, bør det undersøkes nærmere om dette kan true utbredelsen av norsk timian ved Kviningen og Åbåten.

Det er mye rødlistet ask (VU), og på Nordre Tautra og treet er en sterk gjengroingsart på Kviningen der busker danner nesten ugjennomtrengelige kratt, sammen med einer og rose. Ask fungerer derfor som en problemart sammen med de andre gjengroingsbuskene. Over tid vil tidligere beitemark bli til en askeskog på Kviningen og en bør gjøre vurderinger om hva man ønsker for området.

På Kviningen står et svartelistet hageepletre (*Malus x domestica*) like ved rødlistede vill-epletrær. Denne bør vurderes fjernet for å unngå krysspollinering med vill-eple. Et tilleggsalternativ er å på sikt å plante ut nye vill-epletrær for å sikre rekruttering av arten her.

Rødlistearter: Smånesle (VU), norsk timian (VU), villeple (VU) og ask (VU).

Svartelistearter: Rødhyll (HI), sitkagran (SE), rynkerose (SE), parkslirekne (SE - to steder). Det er mye stikkelsbær (LO) på hele øya. Fasan (LO) ble observert.

3.33.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

I felt ble minst tre katter observert på kort tid ved Åbåten, nært hekkeplasser for ærfugl. Katter er kjent å være et til dels alvorlig problem for hekkende og trekkende våtmarksfugl andre steder. Dette ser ikke ut til å ha vært vurdert i forvaltnings- og overvåkingsrapporten for verneområdet (Øien m.fl. 2009). Det bør derfor undersøkes om katter (forvillede eller huskatter) kan fungere som en problemart i forhold til fuglefredningen.

Reservatet har flere intakte og intermediære semi-naturlige enger, i tillegg til noe kunstmark. Hevden i kulturbeitemarken i søndre del ser ut til å være god med godt beitetrykk og rydding av trær og einerkratt. En utfordring her er at husdyrene tilleggsføres ved tre stasjoner på beite i Skogbukta, og derfor har kulturmarka bredd seg utover i den semi-naturlige engen. Dersom man ønsker å bevare disse intakte semi-naturlige engene bør derfor tilleggsfôringen fjernes. Men det er verdt å merke seg at det samme området har en god bestand av sårbar smånesle (VU). Smånesle er nettopp knyttet til dette nitrofile miljøet og en må regne med en nedgang i denne bestanden dersom tilleggsfôringen fjernes. Gjødsling og tilleggsfôring av husdyr ser heller ikke ut til å være problemstillinger som i særlig grad er behandlet i nevnte forvaltningsrapport.

3.33.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.33.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

3.33.5 Bilder

Figur 57 Norsk timian (VU) finnes i en stor, tett og sammenhengende forekomst i semi-naturlig eng i søndre del av reservatet. Foto: Sylvelin Tellnes.

Figur 58 En av tre foringsplasser på beitet i Skogbukta. Foto: Sylvelin Tellnes.

3.34 Ulendeltaet

Kommune:	Lierne
Nettoareal:	2800 daa
Verneområde Id med URL:	VV00000536
Kartlegger(e):	Pål Alvereng

3.34.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det ble observert bever, og det var generelt mye beverfelte trær av til dels store dimensjoner flere steder. Også beverhytter ble observert. Fiskeørn (NT) i flukt, samt reir, ble observert.

Om lag ved Staurvika nordøst i reservatet, er det rester etter et gammelt gjerde, muligens ledegjerde, fra vannkanten og over myra i retning elva. Det er også en rest av noe som muligens har vært en liten observasjonsplattform ved Loktangen.

3.34.2 Praktiske utfordringer i felt

De to øyene som ligger i elva nordøst i reservatet ble kun observert på avstand med kikkert.

3.34.3 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle, men typifiseringen av de to øyene som ble observert på avstand med kikkert, er naturlig nok ikke hundre prosent sikker.

3.34.4 Bilder

Figur 59 Furugadd på myr sentralt i reservatet. På denne lokaliteten var samtlige trær døde. Årsaken er uviss, men forhøyet vannstand, kanskje på grunn av en beverdemning eller en spesielt langvarig flomsituasjon, er mulige forklaringer. Foto: Pål Alvereng

Figur 60 Fin beverbiotop ved Ingeldalsåa, nord i reservatet. Foto: Pål Alvereng

3.35 Vikaleiret

Kommune:	Inderøy
Nettoareal:	24 daa
Verneområde Id med URL:	VV00002248
Kartlegger(e):	Geir Gaarder og Kristine Sundsdal

3.35.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

I informasjonen om verneområdet som ligger ute på Naturbase, er forekomst og fjerning av fremmede arter nevnt som en aktuell problemstilling. Under feltarbeidet i 2016 ble dette i liten grad observert, og tydeligvis har det de seinere årene blitt satt i gang effektive og vellykkede tiltak mot slike.

På hestebeitet i søndre del ble det funnet to små forekomster av bukkebeinurt (NT), samt god forekomst av engstorkenebb (den finnes også spredt for øvrig i øvre driftvollsone). Dette spesielle og regionalt sett trolig sterkt truede kulturbetingede strandeng-elementet er ikke nevnt i verneomtalen. Trolig er det grunnlag for å anse dette som en viktig kvalitet ved verneområdet, og noe det bør iverksettes konkrete tiltak og retningslinjer for å bevare for fremtiden.

Nordre strandberg har en del tråkkslitasje. Spørsmålet er om dette skal betegnes som positivt eller negativt. Vi er usikre, men foreløpig tror vi at dette bør betraktes som litt positivt. Derimot vil nok økt omfang kunne være negativt. Det er en del arter som reagerer positivt på ferdsel ute på tungen der, som dermed nok foretrekker noe aktivitet. Faremomenter ligger i forsøpling, mangel på toalett og for hard slitasje på den grunnlendte marka.

3.35.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.35.3 Usikkerhet og alternative valg

Det er et lite parti med ferskvannspåvirket driftvoll på nordre halvdel av stranda, med innslag av både kvass-starr, flaskestarr og sennegras, samt så vidt hanekam. Overgang mellom sterkt endret mark og driftvoll er stedvis litt uklar på mye av strekningen, men vanligvis bare på ei nokså smal sone. Usikkerheten ligger under 5 meter.

Problemet med å skille mellom åpen grunnlendt naturmark og semi-naturlig eng (gjengroende som sådan) dukker opp på enkelte berghamre (særlig de i sør, men dels også de i nord). Vi har valgt å basere oss på førstnevnte type, men det kan sikkert diskuteres. Noe preg av gjengroing er det nok, spørsmålet er hvor store trærne blir og hvor langt ut på bergene de vil vokse. Uansett er det snakk om miljøer der hevd i form av beite ville vært positivt/ønskelig.

Vi har valgt å kalle skogbeltet i nordre halvdel av området for sterkt endret mark. Dels ligger det fortsatt stein i partier der, dels er det jo partier som er helt oppfylt med åkerstein ned til stranda. I tillegg halvgammel skog, uten stubber og med lite typisk skogsvegetasjon (derimot stedvis en del nitrofile arter). Usikkerheten ligger ikke mot skogsmark, men mot en semi-naturlig eng i sein gjengroingsstadium, men det mangler tydelige arter som vil ha forekommet i den semi-naturlige enga, så det virker heller ikke logisk.

3.35.4 Bilder

Figur 61 Åpen grunnlendt mark i nord. Foto: Kristine Sundsdal.

Figur 62 Den nordligste delen av strandenga. Foto: Kristine Sundsdal.

3.36 Øksningen

Kommune:	Frosta
Nettoareal:	5 daa
Verneområde Id med URL:	VV00002269
Kartlegger(e):	Helge Fjeldstad

3.36.1 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen spesielle. Det var satt opp noen "ærfuglhus" på øya.

3.36.2 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.36.3 Usikkerhet og alternative valg

Når det gjelder hevd og kalkinnhold på fuglefjelltopp og eng så er det tolket som annen hevd enn fra fuglenes beiting og gjødsling.

3.36.4 Bilder

Figur 63 Fuglefjell og sterkt gjødsla fuglefjellenger dominerer naturen på Øksingen. På bildet sees også temporære dammer/pytter, i mosaikk med fuglefjelleng, som er vanskelig å plassere inn i kartleggingsystemet. Foto: Helge Fjeldstad.

3.37 Åsmyra

Kommune:	Namdalseid
Nettoareal:	300 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001540
Kartlegger(e):	Geir Arnesen

3.37.1 Generelle naturfaglige vurderinger

Dette er en nedbørsmyr, og det er utviklet torvmarksformer av typene eksentrisk høymyr og plattåhøymyr. Artsinventaret er trivielt, men typisk.

3.37.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Den nordlige delen av myra grenser til et byggefelt, og det er svært lett å gå inn i reservatet fra dette området. Trolig er ikke det noe problem, men det er alltid større sjanse for uforutsette menneskeskapte hendelser når tilgjengeligheten er så enkel. En kraftlinje krysser myra. Påvirkningen på myroverflata er minimal. Tilstedeværelsen av kraftlinja oppleves likevel som ganske negativ da verdien til området i stor grad er knyttet til storskala torvmarksformer og i den forbindelse ødelegger kraftlinja den estetiske oppfattelsen av området.

3.37.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.37.4 Usikkerhet og alternative valg

En del steder er det en utfordring å gå opp grensene mellom grunntypene nedbørsmyrkant og nedbørsmyrflate. Det er nødvendig med god kunnskap om torvmoser for å gjøre dette på en god måte.

3.37.5 Bilder

Figur 64 Eksentrisk høymyr til høyre, og kantskråningen til platåhøymyr til venstre i bakgrunnen. Foto: Geir Arnesen.

3.38 Åsnes

Kommune:	Namdalseid
Nettoareal:	150 daa
Verneområde Id med URL:	VV00001557
Kartlegger(e):	Geir Arnesen

3.38.1 Generelle faglige vurderinger

Området ligger innerst i fjorden Løgnin og strekker seg oppover langs vestsiden av utløpet til Årgårdselva som drenerer store deler av Namdalseid kommune. Det er i stor grad snakk om brakkvannsenger, og de øvre har nok liten saltvannspåvirkning selv om vannstanden endres med flo og fjære også her. Engene er etablert på elvesedimenter. Det pågår beite av kyr innenfor det aller

meste av landarealet til reservatet, og beitet ser ut til å være noe som har pågått i lang tid. De aller fleste naturtypene er derfor klassifisert som seminaturlige

3.38.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det observeres at dyrkamarka som reservatet grenser til noen steder går noen meter inn i reservatet. Ellers er beitepresset fra kyr temmelig høyt, men dette anses ikke som noe problem. Arealet har trolig vært beitet i generasjoner.

3.38.3 Praktiske utfordringer i felt

Det var kraftig regn under hele feltarbeidet.

3.38.4 Usikkerhet og alternative valg

Området er preget av temmelig brakt vann og soneringen i strandsonen er derfor ikke så utpreget slik som i mer saltpåvirkede enger. Noen steder reservatet kan det derfor være en utfordring å skille mellom grunntypene øvre geolitoral og supralitoral kontra midtre og nedre geolitoral. Dette fordi salttolerante arter i mindre grad dominerer midtre og nedre geolitoral sammenlignet med strandenger som er mindre brakke. Stort beitepress gjør også soneringen utydelig.

3.38.5 Bilder

Figur 65 Beitepåvirkede brakkvannsenger i indre del av Åsneset naturreservat. Foto: Geir Arnesen.

4 KILDER

4.1 Skriftlige kilder

Bratli, H., Halvorsen, R., Bryn, A., Bendiksen, E., Jordal, J.B., Svalheim, E.J., Vandvik, V., Velle, L.G., & Øien, D.-I. 2016. Dokumentasjon av NiN versjon 2.1 tilrettelagt for praktisk naturkartlegging i målestokk 1:5000. – Natur i Norge, Artikkel 8 (versjon 2.1.0): 1–@ (Artsdatabanken, Trondheim; <http://www.artsdatabanken.no>.)

Flynn, K. M. & Fjeldstad, H. 2011a. Skjøtselsplan for Byhalla naturreservat i Steinkjer. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-63, 26 s. + vedlegg.

Flynn, K. M. & Fjeldstad, H. 2011b. Skjøtselsplan for Liaberga naturreservat i Stjørdal. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-59, 22 s. + vedlegg.

Flynn, K. M. & Fjeldstad, H. 2011c. Skjøtselsplan for Sandsøra naturreservat i Levanger. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-50, 21 s. + Vedlegg.

Flynn, K. M., Fjeldstad, H. & Hanssen, U. 2011. Skjøtselsplan for Grytbogen-Kubåsen naturreservat i Nærøy og Høylandet. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-60, 21 s. + Vedlegg.

Flynn, K. M., Fjeldstad, H. & Gaarder, G. 2013. Skjøtselsplan for Berglia naturreservat i Grong. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-62. 26 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2016. Forvaltningsplan for Buvika naturreservat og Gravhaugen naturreservat. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, rapport 2016-11. 15 s. + vedlegg.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Halvorsen, R. & Bryn, A. 2015. Veileder for kartlegging av terrestrisk naturvariasjon etter NiN 2.0. Veileder versjon 2.0. Naturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo. 221 s.

Klepsland J. 2008. Naturverdier for lokalitet Stormyra, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2007. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Larsen, B. H. 2011a. Skjøtselsplan for Harestranda naturreservat i Overhalla. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-69: 1-19 + vedlegg.

Larsen, B.H. 2011b. Skjøtselsplan for Hegramo naturreservat i Stjørdal. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-52: 1-21 + vedlegg.

Larsen, B.H. 2011c. Skjøtselsplan for Måsøra-Hofstadøra naturreservat i Stjørdal. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-55: 1-19 + vedlegg.

Larsen, B.H. 2011d. Skjøtselsplan for Reppesleiret naturreservat i Stjørdal. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-53: 1-19 + vedlegg.

Larsen, B.H. & Gaarder, G. 2011. Skjøtselsplan for Storskogan naturreservat i Overhalla. Miljøfaglig Utredning rapport 2011-68: 1-23 + vedlegg.

Miljødirektoratet 2016. Basiskartlegging i verneområder. Oppdragsbeskrivelse 2016. 11 s.

Thingstad, P. G., Øien, D.-I. & Kjærstad, G. 2010. Biologisk statusundersøkelse: Hammervatnet naturreservat 2009. NTNU, Vitenskapsmuseet, rapport zoo. Ser. 2010-2: 1-39.

Wiggen H. & Hanssen S. 2014. Forvaltningsplan for Røkkedalen-Skogndalen naturreservat i Levanger kommune. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 2014-9. 42 s.

Øien, D.-I., Thingstad, P. G. & Kjærstad, G. 2012. Bevaringsmål og plan for skjøtsel og overvåking i verneområdene Lyngås-Lysgård, Lundselvoset, Figgaoaset, Klingsundet og Øie i Nord-Trøndelag. NTNU, Vitenskapsmuseet, rapport bot. Ser. 2012-4. 20 s.

Øien, D.-I., Austrheim, G., Thingstad, P. G., Hassel, K., Solem, T. & Aagaard, K. 2009. Forvaltning og overvåking av biologisk mangfold på Tautra, Nord-Trøndelag. NTNU, Vitenskapsmuseet, rapport bot. Ser. 2009-1. 36 s. + vedlegg.

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaets hovedformål er å tilby miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging av biologisk mangfold
- Kartlegging av landskap og landskapsanalyser
- Konsekvensanalyser for ulike tema, blant annet: Naturmangfold, landskap, friluftsliv, reiseliv og landbruk
- Utarbeiding av forvaltningsplaner for verneområder
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Foredragsvirksomhet

Hovedadresse: Gunnars veg 10,
6630 Tingvoll

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984 494 068 MVA